

CoCamp – jak bylo...
reportáž

5

Ideální vedoucí
mýtus nebo skutečnost?

7

Sami o sobě
zprávy ze sdružení

16 17

Smaltovaný přívěšek
námět na rukodělnou činnost

24

Udělal chybu, kdo s námi nebyl u Moře aneb Vysočina pionýrským oddílům 2011

Možná se ptáte, zda není v názvu chyba. Není. To může potvrdit 203 pionýrů z devatenácti pionýrských skupin celé České republiky, kteří se zúčastnili letošního Republikového setkání pionýrských oddílů v kempu Moře u rybníku Řeka v termínu 10. – 12. 6. 2011, tentokrát na Vysočině. Skutečně jsme se měli jako u moře, i když se jednalo jen o jeden z největších rybníků na Vysočině. O organizaci setkání se postarala Krajská organizace Pionýra kraje Vysočina, jmenovitě především pionýrské skupiny Údolí slunce, Hamry nad Sázavou, V. Šantrocha Havlíčkův Brod, J. Wolkera Havlíčkův Brod, Kamarád Jihlava, Kamarádi cest Okříšky. Těm v mnohém pomohl svatý Petr, který zajišťoval pěkné počasí. Všem skupinám za vykonanou práci velice děkujeme.

Co vlastně připravily? Účastníkům byl nachystán pestrý program, který se dá nejlépe charakterizovat jako poznávání Vysočiny. Samozřejmě nechyběly hry, soutěže a rozličné sportovní a tvůrčí aktivity. Pátek byl ve znamení příjezdu a ubytování. První z účastníků se pustili do tvorby společného díla – barevného podání ruky. Již v sobotu po slavnostním zahájení akce a ocenění dobrovolníků se většina účastníků rozjela do okolí. Návštěvníci si prohlédli Skanzen Veselý kopec, Poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře, betonové sochy M. Olšiaka i nově otevřený mlýn v Hamrech nad Sázavou.

Nejzdatnější turisté se ještě vypravili na Ranská jezírka s lekníny. Kdo zůstal v kempu, jistě nelitoval a užíval aktivit na vodě (kanoe, šlapadla, aquazorbing), lanové centrum a střelbu z luku. Nejkrásnější ze všeho však byl společný večer. Ten se nesl v pionýrském přátelském duchu plném soutěží a tance až po závěrečné vypuštění balonů štěstí a společný slavnostní oheň s kytarou. Přejeme všem, aby se jejich přání, vyřčená při vzletu balonů štěstí, vyplnila.

Neděle a především její počasí přálo spáčům. Možná bylo stejně smutné jako my, že setkání je u konce. Konečně se tak někteří dostali k hraní deskových her od kamarádů ze společnosti Mindok. Na závěr je třeba poděkovat za spolupráci se společností E.ON, která nám na setkání poskytla podium s veškerým vybavením pro doprovodnou činnost. Také si velice vážíme spolupráce okolních měst, která poskytla zajímavé propagační materiály pro účastníky setkání. Při hodnocení nesmíme také zapomenout na pomoc Krajského úřadu kraje Vysočina, který pro tuto akci poskytl finanční příspěvek a propagační materiály pro účastníky.

Myslím, že všichni můžeme jen poděkovat personálu kempu, který přispěl k bezproblémovému průběhu akce. Nejenže z jídelny vždy odcházely skupinky účastníků s plnými břichy a velice spokojeni. Na setkání se také přijeli podívat předseda Pionýra Martin Bělohávek, oba místopředsedové a ekonomka sružení a přivezli ocenění pro tři nej... delegace.

Myslím, že můžeme celkově hodnotit letošní setkání velice pozitivně. I když nám při nedělním odjezdu trochu nepřálo počasí, všichni účastníci odjízděli s úsměvem, trochu nevyspalí a s přáním, ať se někde sejdeme opět za dva roky.

Za KOP KV
Kateřina Součková a Jiří Němec

Prázdniny v háji...

Nevěšte ale hlavu, protože opět začíná vycházet Mozaika Pionýra. A ani v ní se s prázdninami nerozloučíme úplně, například na stranách 8 a 9, ale určitě i v následujících číslech se dočtete o letošních letních táborech. Na stránkách tohoto ročníku Mozaiky můžete ale očekávat i několik novinek. Na půdu zcela neprobádanou se vydáme v seriálu „Mávnutí křídel motýlích“ který bude především sérií námětů pro zamyšlení a inspiraci. Bude se zabývat celospolečensky ožehavými tématy a provázaností dějů na různých místech světa. Více zde neprozradím, vše se dočtete sami. Větší prostor bude v tomto ročníku věnován také tématům, jež nejsou vůbec nová, jako je například pionýrské vzdělávání a související aktuality, úskalí, nové formy atd. V následujících číslech se budete také častěji setkávat s informacemi z (a také o) Ústředí Pionýra.

Proměnu můžete zaznamenat i v rubrice „Táborový koutek“, která bude v tomto ročníku připomínat již vydané celotáborové hry. Z každé z nich pro vás vybereme zajímavé náměty. A obdobně si budete moci všimnout změn v „Tržišti nápadů a zkušeností“, jež bude v tomto ročníku z velké části inspirováno aktivitami připravenými v rámci projektu Klíčení. To ale ještě není vše, něco si pro vás chystáme i do dalšího čísla, to si ale musíte počkat.

Podtrženo a sečteno, nový ročník nám začíná. Přinese pár novinek, ale to hlavní zůstává stále beze změny. Mozaika Pionýra je tu pro vás a i na vás záleží, jaká bude. Své články, fotky, náměty a návrhy můžete jako vždy posílat na adresu mozaika@pionyr.cz. Budeme se těšit.

Jakub

Základní otázky života, vesmíru a ...Pionýra Vyjádřete se, jde i o vás!

VII. výroční zasedání Pionýra přijalo mimo jiné usnesení, jímž stávajícím orgánům Pionýra ukládá: „Připravit návrh případných změn či úpravy organizační struktury sdružení Pionýr, reflektující snížení celkového počtu členů a organizačních jednotek. Součástí přípravy návrhu by měla být i diskuse o výchově a přípravě osob, ochotných a schopných zastávat funkce ve vyšších orgánech sdružení (krajské organizace, republiková úroveň Pionýra).“

Že je to téma jen pro pionýrské „papaláše“? Ani náhodou! Týká se nás všech a každý má možnost si k němu říct své. Ať už máte na srdci cokoliv – návrhy, stesky, postřehy, či dokonce vize, nebojte se zapojit do debaty – pro vaše názory je připravena zvláštní e-mailová adresa: reseni-ukolu-VZP@pionyr.cz.

Kalendářium 2011-2012

nabídkový plán akcí a soutěží

18. – 20. 11.	Pionýrský Sedmikvítek – Folklorní tance	Příbyslav	KOPkV
3. – 5. 2. 2012	Ledová Praha	Praha	Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí
4. 2. 2012	koncert Děti dětem	Praha	Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí
13. – 15. 4. 2012	Mladá Boleslav	Kamínka	ÚPVC

Nabídka vzdělávacích akcí PVC Vedoucí dětského kolektivu – vedoucí, instruktor

4. – 6. 11., 11. – 13. 11. České Budějovice Jihočeské PVC

Obsah čísla 1

- 1 Mezinárodní tábor CoCamp
- 2 Republikové setkání pionýrských oddílů
- 4 Informace z jednání orgánů Pionýra a ČRD
- 5 CoCamp – jak bylo...
- 6 XXXVI. ročník „Cesty odhodlání“
- 7 Ideální vedoucí – mýtus nebo skutečnost?
- 8,9 Pionýrské léto
- 10,11 Tržiště nápadů a zkušeností; Robin a Páťa
- 12,13 Klíčení je pro všechny
- 14 Klíčíme dál
- 15 Informace z (o) ústředí
- 16,17 Sami o sobě – zprávy ze sdružení
- 18 Vzdělávání
- 19 Táborový koutek
- 20 Nesmrtelné oddíly
- 21 Mávnutí křídel motýlích
- 22 Jste zasaženi Pottermánii? – kvíz
- 23 Kaleidoskop
- 24 Smaltovaný přívěšek – námět na rukodělnou činnost

foto na titulu: Tamara Kunčarová

Mozaika Pionýra – vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 8. 8. 2011.

Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o sdružení Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů doc nebo rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk 300 dpi. Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek (Jakub). Redakční rada: Mgr. Martin Bělohlávek (Martin), Mgr. Karel Krteček (Krtěk), Miroslav Jalovecký (Mirek), Jiří Let (Letík), Ing. Lee Louda (Lee), Vlastislav Toman (Hadži). Ilustrace: Jaroslav Dostál, Jiří Filípek, Dalibor Vlach. Grafická úprava: pixelia.cz. Tisk: BOFTISK Nymburk. Distribuce: Postservis. V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Letní schůzování

Na letní měsíce si lidé obvykle plánují leccos. Dovolené, výlety, zvelebování zahrádky, koupání... A někteří labužníci dokonce i jednání a schůze, jako v případě VV ČRP, který od posledního čísla Mozaiky jednal hned dvakrát – 3. – 4. 6. a 19. – 20. 8., v obou případech na základnách, jež díky tzv. dopisu pátračů vešly do pionýrských letopisů. S ohledem na prostor i na čtenáře, kteří patrně nechtějí být po prázdninách zavaleni tímto druhem informací, se o obou jednáních zmíním jen stručně.

Červnové jednání proběhlo v chatě Jizera v Horní Sytové, souběžně se setkáním k projektu Klíčení (více na straně 14). Na programu byla různá témata, jako například probíhající projekty Pionýra (Opravdu dobrý tábor, Umačkání dětmi), hodnocení akcí s účastí Pionýra (Bambiriáda, Český den proti rakovině), stav příprav Republikového setkání pionýrských oddílů (fotoreportáž na straně 2) a nadcházející letní tábory a jejich metodické návštěvy.

Jednání se dotklo i zásadního dlouhodobého úkolu vyplývajícího z usnesení Výročního zasedání Pionýra – přípravy

změn či úprav stávající organizační struktury našeho sdružení – prozatím v rovině pracovního materiálu k další diskusi. Debata také probíhala o připravované novince – certifikátu pro dobrovolníky, který bude osvědčovat nejen dosaženou kvalifikaci, ale především kompetence, jež např. vedoucí oddílů svou prací rozvíjí a může je uplatnit i v zaměstnání (bližší informace najdete v dalších číslech Mozaiky). Jako vždy byla v závěru část programu věnována i vnějším vztahům. Kromě obecných informací z ČRD M to tentokrát byla i zpráva o výjezdu zástupců Pionýra na oslavu 20. výročí založení slovenského sdružení Fénix.

V srpnu se výkonný výbor ČRP setkal v Popovicích na TZ Kapr. Věnoval se hodnocení končícího pionýrského roku – konkrétně například zprávám z letní činnosti či projednání průběžného hodnocení Akčního plánu – i plánování akcí toho nadcházejícího – jako jsou Ledová Praha a Koncert děti dětem, Kamínka, setkání dobrovolníků uzavírající kampaň Umačkání dětmi či zářijové rozšířené jednání ČRP

Jedním z důležitých výstupů srpnového jednání VV ČRP je schválení předloženého návrhu na zvýšení odvodů z členských příspěvků na úroveň Pionýra. Tento krok přichází po deseti letech, kdy odvody z členských příspěvků pro Pionýr nebyly měněny, ačkoliv původní záměr byl pravidelně je zvyšovat. Těchto deset let mělo posloužit krajským organizacím Pionýra, aby posílily vlastní rezervy.

(podrobněji v příštím čísle Mozaiky). Vnější vztahům byla tentokrát věnována značná pozornost – byla projednána a schválena kandidatura zástupce Pionýra (Jiřího Leta) do poradní skupiny Rady Evropy pro mládež, byla přednesena zpráva o korespondenci s norskou organizací Framfylkingen v návaznosti na červencový masakr na ostrově Utoya, proběhla také obsáhlá debata o smyslu setrvávání v IFM-SEI a alternativách k současnému členství v této mezinárodní organizaci.

Jakub

Kecejme do toho podruhé

Česká rada dětí a mládeže připravuje na září zahájení druhého ročníku projektu Kecejme do toho. Jeho cílem je vytvořit prostor pro mladé lidi, aby se mohli oficiálně vyjadřovat k tématům, která se jich týkají. Prostřednictvím tzv. participace se během prvního ročníku mohli účastníci projektu vyjádřit například k poplatkům na vysokých

školách, legalizaci marihuany či sexuální výchově na školách.

Zapojit se do projektu je možno prostřednictvím webových stránek www.kecejmedotoho.cz, skrze speciální skupinu na Facebooku nebo účastí na některé z akcí projektu. Těch proběhlo celkem čtrnáct po celé České republice.

V prvním ročníku se projekt zaměřoval celkem na šest témat. Ročník druhý je však připravován trochu jinak a témata budou pouze tři. Navíc však v rámci projektu vznikne speciální skupina, která se bude věnovat dlouhodobému připomínkování dokumentů Evropské unie. Třetím pilířem druhého ročníku projektu budou diskuse zaměřené přímo na problematiku dětí a mládeže a témata neziskových organizací. Zahájení druhého ročníku je

naplánováno na 27. 9. 2011, kdy v pražském Lucerna Music Baru proběhne zahajovací Kecejme do toho Ska Party s koncertem. Na zahajovací akci bude možné navrhnout témata projektu, která budou následně k dispozici na internetu k jejich potvrzení účastníky. Další workshopy, diskuse a semináře budou následovat v průběhu celého školního roku.

Pokud byste se chtěli do projektu zapojit či se dozvědět, jak probíhá, sledujte pravidelně www.kecejmedotoho.cz.

Letík

Co-camp – jak bylo.....

3000 účastníků. 30 zemí z Evropy, Asie, Jižní Ameriky, Afriky a Oceánie. 25 vesnic. 4 města. A jedna jediná obrovská událost, na kterou jsem se těšila od loňského Train for Change. Obrovská šance seznámit se s lidmi z celého světa, procvičit si kterýkoliv jazyk a nasbírat zkušenosti, které mi budou závidět všichni známi po dlouhá léta. Další mezinárodní tábor CoCamp letos připravili Woodcraft Folk z Velké Británie, a to v samotném srdci ostrova, ve skautském centru ve Walesby v blízkosti Nottinghamu a Sherwoodu – přesně toho, ve kterém se před pár staletími proháněl Robin Hood se svými přáteli.

Na konci července se lidé z PS Kopřivnice, PS Mladí (Brno) a PS Polička sešli na letišti v Brně. Společně jsme absolvovali let do Stanstedu poblíž Londýna a někteří z nás strávili noc na letišti. Druhý den jsme projeli vlakem polovinu Británie a dostali se do cíle naší cesty – obrovského kempu ve Walesby.

Mezinárodní tábor si určitě nepředstavujte jako naši českou pionýrskou klasiku – žádné vstávání v sedm, žádné hry pro děti či suché záchody, žádné celotáborovky. Ve světě se k táborům staví úplně jinak. Netroufám si soudit, zda lépe či hůř. Prostě jinak. Už jen třeba tím, že program je sestaven tak, aby se jej mohli zúčastnit rodiny s dětmi, vedoucí s oddíly, pubertální či dospělí lidé sami za sebe.

Ráno se samozřejmě vstává, ale nikdo vás k ničemu nenutí. Když nevstanete na snídani v devět, je to váš problém, nebudete jíst (malá rada – nedělejte to, snídane je jedno z mála jídel, na kterém není co zkazit). Pak následuje „morning circle“, něco jako náš nástup. Účastní se ho ale úplně všichni, od Woodchipů (tedy čerstvě narozených dětí) až po Leadery (vedoucí nad 21 let). Ovšem tento nástup může trvat až dvě hodiny, protože se na něm řeší

denní program, služba, úkoly, hrají se hry. Postupně se každá věková skupina ubírá na své vlastní kruhy a služba začíná připravovat oběd (ano, vařili jsme sami a na přípravě jídla se podíleli úplně všichni) a zbytek vesnice (skupina asi 80 lidí s jednotným programem) má osobní volno.

Oběd je potom zvláštní kapitolou – i ti z nás, kteří od Anglie očekávali to nejhorší, co se jídla týče, byli docela překvapeni. Zkrátka jsme se nenajedli. Ona zelenina se sýrem a studenou pitou podávanou jako dětská porce celých čtrnáct dní zasytí málokoho. Ale zážitky nemusí být pozitivní, hlavně, že jsou hluboké.

No a potom následuje odpolední a večerní program, nejoblíbenější část dne. Opět ale jiný pohled na celou situaci – nechceš se účastnit? Nemusíš. Jdi si na výlet, spi ve stanu, čti si, povídej si s přáteli. Nikdo tě k ničemu nenutí. Ona by to ale byla škoda. Ty největší zážitky se získávají právě na workshopu. Ráda bych se podělila alespoň o pár z nich.

Nejzábavnější byly workshopy tvůrčí. Tetování hennou, hudební workshopy na netradiční nástroje, přírodní kosmetika, kterou jsme si samozřejmě

vyzkoušeli, vodní skluzavka, Worldball (opravdu obrovský balon), Parashute games (hry s velkou plachtou). Při nich jsme si užili nejvíc zábavy, seznámili se se spoustou lidí a poslali pár českých her dál do světa.

Druhou obrovskou skupinou byly diskuze. Ze dvou jsem si odnesla velmi hluboké (a částečně negativní) zážitky. První byla s Palestinskou organizací. Ačkoliv jsem přišla s tím, že nehodlám nikoho soudit, protože nikdy nemůžu poznat situaci žádného z národů, podněcování k násilí a bojkotu mě úplně nepřesvědčilo o nepolitickém a mírovém zaměření Palestinců. Celá diskuze na mě působila prvoplánově, propagandisticky a velmi negativně. Druhým silným zážitkem byl workshop, na kterém jsem byla jedinou neanglickou účastnicí. Lidé v mém věku vůbec netušili, jaká situace byla v tehdejší Československu a východní Evropě před dvaceti či třiceti lety. O většině z toho, co jsem jim popisovala, slyšeli poprvé v životě a tvářili se docela šokovaně. (Žádné cestování na západ? Problémy s přijetím na vysokou školu? Zkreslené zprávy v televizi a rádiu? A proč jste si to nechali líbit?)

A takhle nám uplynulo celých čtrnáct dní. Někdy lépe, někdy jsme trochu nechápali systém, výchovu a názory lidí z jiných koutů země. Ale to k mezinárodnímu táboru vždycky patří a je nutné otevřít se novým názorům a vybrat z nich to, co by mohlo pomoci nám samým, a předat to dobré druhým. Ať celý článek vyzněl jakkoliv, musím říct, že CoCamp byl obrovskou pozitivní zkušeností. Mám desítky nových známých, nezapomenutelné zážitky, nové zkušenosti a názory, o kterých mohu přemýšlet o dlouhých zimních večerech. A už teď vím, že mi nic nezabrání zúčastnit se příštího mezinárodního tábora ve Finsku v roce 2013.

Tamara Kunčarová
PS Kopřivnice

XXXVI. ročník „Cesty odhodlání“

Již potřicáté šesté se sjeli ve dnech 10. – 12. června 2011 vyznavači a příznivci branné hry „Cesta odhodlání“. K tradičnímu klání dorazilo v pátek odpoledne do Turnova celkem 26 soutěžních kolektivů z celé České republiky (stejně jako v loňském roce), tentokrát z řad pionýrů, skautů a ochránců přírody, takže s organizátory a ostatním doprovodem se celkový počet účastníků zastavil na čísle 170, což je dobrý průměr posledních let.

Je možné, že počet startujících (zejména z řad dětských kolektivů) byl částečně ovlivněn i termínovou kolizí s republikovým srazem na Vysočině, což je určitě nepříjemné a námět k zamýšlení. Opět je nutné zkonstatovat, že znovu více než polovina soutěžících startovala v nejstarší kategorii juniorů, dospělých a seniorů, i když se počet družstev startujících v nejmladší kategorii zvýšil.

Jeden z bivačů na trase

Příroda se ke hře tentokrát zachovala velmi vstřícně, protože se jí vyhnuly déšť, přehánky, průtrže a podobné řádění přírodních živlů, mírné ochlazení na krátkou chvíli přišlo až v úplném závěru celé akce, již po ukončení vlastní soutěže. Naopak většina páteční i sobotní trasy se nesla ve velkém teplu, které společně s těžkým terénem, často se měnícím profilem trasy, značným převýšením (v průběhu soutěže byl rozdíl mezi nejnižším a nejvyšším bodem trasy více než 250 m.n.m.) a nesenou zátěží po celou dobu soutěže, kladlo na všechny soutěžící opět fyzické nároky, jež znamenaly pro řadu kolektivů hrábnout si až na dno psychických i fyzických sil. Někteří to řešili i předčasným ukončením plnění úkolů. Ale zvládnout to určitě šlo, protože jsem trasu prošel jako soutěžící (v necelých 59 letech) osobně. A takových „mladíků“ je mezi námi více.

Cílový guláš přišel vhod

Je dobře, že každý pořadatel přinese do hry několik nových významných a zajímavých prvků. Letos to byly zejména obtížný hod na cíl v členitém terénu, žebříkový výstup a sestup a signalizační přenos zprávy na velkou vzdálenost.

Hra probíhala na „čáře“ Turnov – Příhrazy – Branžež a byla zasazena opět do nádherného prostředí CHKO „Český ráj“ v oblasti Hruboskalska a Příhrazska s takovými známými dominantami, jakými jsou rozhledna Hlavatice, lesní hrad Valdštejn, zřícenina Staré hrady, Krásná vyhlídka, Příhrazské skály, Drábské světničky se Studeným průduchem a množstvím vyhlídek, Klamorna, hrad Valečov, a cílem v rekreační oblasti Branžež. Takže účastníci obou posledních ročníků měli možnost poznat již dvě ze tří hlavních součástí nádherného Českého ráje (Maloskalsko, Hruboskalsko – Příhrazsko).

Svým zaměřením neprobíhal letošní ročník pod speciálním námětem, soutěžní kolektivy byly v pozicích cvičících rot pěších jednotek.

Náročnost trasy, kterou soutěžící kolektivy zdolaly, podtrhla i celková délka, která byla v optimální rovině 29 km u kategorie nejmladších, u kategorií starších 34 km a i tentokrát zdolal každý soutěžní kolektiv trasu různě dlouhou v závislosti na „kufrování“ v členitém terénu.

Počet kontrolních stanovišť (bylo jich letos nepoměrně méně než je zvyklostí – 16) byl dostatečný k tomu, aby prověřil nejenom psychické, fyzické, ale i odborné schopnosti soutěžících kolektivů. Pro představivost případných zájemců o soutěž i našich čtenářů namátkou uvádíme: kontrola vybavenosti – KPZ s doplňujícími otázkami k literatuře dětského hnutí, zeměpis ČR, lanové aktivity včetně lanového žebříku (pro řadu družstev za tmy), poznávání dřevin, botanika, jízdní řády na čas, bivač u Žehrovky, odhad výšky stromů, prokázání dovednosti práce se dřevem, dostatek prostoru pro vlastní azimutový postup, hod petanquovými koulemi na cíl v členitém terénu, 2 poměrně rozsáhlé šifry s následnou signalizací pažemi a jiným způsobem, orientace a práce s mapou, zdravotěda, první pomoc, zoologie – poznávání zvěře s přiřazováním názvů podle

siluet a stop, turistické a mapové značky, střelba ze vzduchovky na opravdu malé šištičky, lukostřelba apod., takže vidíte, že toho nebylo málo, co musely „roty“ zvládnout.

I přes některé chyby soutěžících kolektivů na páteční trase nedošlo letos k žádné hledačce, všechny „roty“ se samy vrátily do správného směru a ukončily hru během sobotního podvečera a večera a stihly i případné posezení u ohně v podmínkách, které kempink na Branžeži umožňoval, včetně vykoupání se v rekreačním rybníku. „Rodina“ účastníků hry tentokrát po delší době nezaznamenala další nové přírůstky, tzn., že soutěžící se rekrutovali z tradičního zázemí účastníků. Autorem trasy a náplně stanovišť byla parta pionýrských pracovníků 1. PTS „Táborník“ Mladá Boleslav na čele s Františkem Batěkem. Hra byla dobře organizačně zabezpečena.

A kdo si odnesl „palmy vítězství“ včetně putovních pohárů BHCO?

V kategorii „M“ (mladší): „Sýčci“ z PS Výři Stráž pod Ralskem.

V kategorii „S“ (starší): „Orlíci“ z 1. PTS Táborník Mladá Boleslav.

V kategorii „D“ (junioři, dospělí a senioři): „Buřt, dynamit a spol.“ z MOP Jablonec nad Nisou (obhájili loňské vítězství).

A na závěr poznamenám jen to, že na další, 37. ročník, si můžete poznamenat termín 8. – 10. 6. 2012, další ročníky jsou zatím volné.

Takže: Ahoj na „Bojovce“ 2012!

*Ing. Jirka Vostřel („Generál“)
trvalý garant BHCO za zakladatele
a účastník 28 ročníků BHCO*

Prověrka ze znalostí ČR byla pro většinu jenom formalitou na trase

Ideální vedoucí – mýtus nebo skutečnost?

Ještě celé čtyři měsíce bude trvat Evropský rok dobrovolnictví. A proto jsme si pro ta následující čtyři čísla Mozaiky připravili články, týkající se naší kampaně „Umačkání dětmi“. Ta přinesla zajímavé informace o tom, jaké vlastnosti by měl mít správný vedoucí dětského kolektivu. Děti i dospělí z celé republiky popsali stovky hlasovacích lístků se svými nápady. A při jejich probírání a zanášení do databáze vyšlo najevo jedno velmi zajímavé zjištění. A to fakt, jak odlišně se na vedoucí dívají děti a jejich rodiče. Starostliví rodičové, nebo alespoň jejich valná většina, byli téměř zajedno v tom, že vedoucí musí být především zodpovědný a spolehlivý, protože mu svěřují své drahé ratolesti. Podle nich bylo tedy na prvním místě bezpečí jejich dítěte, zcela pochopitelně. Na pomyslném druhém místě byly pevné nervy a nekonečná trpělivost. No, vědí, o čem mluví. A na třetím místě stálo přání, aby vedoucí uměl jejich

děti zaujmout tak, aby neměly čas na zlobení. Ale jak vidí děti svého ideálního vedoucího? Překvapivě každé jinak. Zodpovědnost? Spolehlivost? Nenechte se zmást, tyhle vlastnosti jsou dětem úplně volné. Jejich hodnoty jsou někde jinde – a přesně tak to asi má být. Vidí vedoucího ne jako strašáka, nebo šéfa; ale jako svého staršího kamaráda, se kterým stráví (někteří) i několik let svého života. A u kamarádů je přece důležité, aby sdíleli své zájmy, ne? Jenže kdyby měl každý vedoucí splňovat všechna přání všech svých svěřenců, co se vlastností a dovedností týká, asi by brzy skončil se syndromem vyhoření v psychiatrické léčebně. Děti očekávají, že jejich dospělácký kamarád bude zábavný a bláznivý, že si bude chtít pořád hrát, vyprávět pohádky, že bude umět tančit a zpívat – zkrátka, že bude jeden z nich. A tak na bedrech vedoucího leží přetěžký úkol – zkombinovat očekávání a představy rodičů s těmi dětskými.

Musí být jak zodpovědnými dospělými, tak kreativními dětmi – a samozřejmě v těch správných chvílích umět přepínat z jednoho na druhé.

Co na to říct? Snad jen klobouk dolů před těmi, kteří se den co den snaží být ideálními vedoucími...

V příštích třech číslech se podíváme na sbírku toho nejlepšího (nejvtipnějšího) z dětských hlasů. Dozvíme se, jak by asi vypadali vedoucí sestavení z těchto dětských „perliček“.

Veronika

Novinky na www.umackanidetmi.cz

Od posledního čísla Mozaiky se událo několik změn i na webu kampaně Umačkání dětmi. Nejen, že se zde můžete podívat, jaké vlastnosti by podle hlasů veřejnosti měl mít správný dobrovolník pracující s dětmi. Můžete také posílat jména lidí, které považujete za ty opravdu ukázkové dobrovolníky, kteří mají všechny důležité vlastnosti a navíc je spolu se svým časem a energií věnují dětem. Už je tam pěkná řádka jmen, tak ji ještě rozšířte – je to sice „jen“ symbolické poděkování, ale i to může potěšit.

www.umackanidetmi.cz

Významné dny

Významné dny

Podobně, jako byl rok 2011 vyhlášen Evropským rokem dobrovolnictví, jsou vyhlášovány i různé mezinárodní, světové, evropské, ... dny. Některé působí úsměvně, jiné právě naopak. Společné ale mají to, že mohou být námětem k tematické hře, besedě, výletu, zkrátka k činnostem s dětmi. Proto si budeme v tomto ročníku Mozaiky některé z nich připomínat. Nezapomeňte, že jich je mnohem více – stačí trochu hledat např. na internetu.

1. září – Evropská noc pro netopýry

Koná se pravidelně na řadě míst Evropy. Akce je určena široké veřejnosti, která má možnost seznámit se s těmito zajímavými živočichy, s jejich výzkumem, ochranou a dosavadními poznatky o jejich životě.

1. 9. je také Světovým dnem míru.

8. září – Mezinárodní den gramotnosti

V tento den, který se slaví již od roku 1966, se koná ceremonie předávání Mezinárodních cen UNESCO za boj proti ngramotnosti, které jsou oceněním aktivit přispívajících k vytvoření gramotné společnosti.

21. září – Mezinárodní den světového míru a klidu zbraní

Cílem Mezinárodního dne míru je přerušit násilných bojů po celém světě. Dává všem lidem šanci sdílet alespoň jednou ročně celosvětový soulad a harmonii. Je podporován mnoha jednotlivci, organizacemi, vládami i slavnými osobnostmi a na jeho založení se podílela britská organizace Peace One Day

a OSN. Byl ustanoven v roce 1981. Toto datum je také Mezinárodním dnem Alzheimerovy choroby.

22. září – Evropský den bez aut

Byl iniciován Evropskou komisí v roce 2000. Hlavním záměrem kampaně je upozornit na neudržitelný nárůst individuální automobilové dopravy ve městech a na různé způsoby jeho řešení – podpora veřejné dopravy silniční i železniční, budování cyklostezek, zkvalitňování prostranství pro pěší atp.

26. září – Světový den antikoncepce

Světový den antikoncepce je mezinárodní osvětový program zaměřený na zvýšení povědomí o antikoncepci a na zvýšení úrovně výuky týkající se reprodukčního systému a sexuálního zdraví.

Ve „středověku“ pod Zubříčem byli všichni happy

V letošním roce se přeměnila táborová louka Pionýrské skupiny M. Očadlíka Holešov nedaleko hotelu Zubříč ve středověké panství. Sjeli se tu děvčata i kluci, kteří chtěli společně odhalit tajemství Pána pokladu. Aby tak mohli učinit, museli se z nich nejdříve stát rytíři a valkýry. K tomu bylo zapotřebí splnit sedmero rytířských ctností, např. jízda na koni, rétorika, zpěv písní, střelba z luku atd. Po splnění všech těchto ctností přijel nové rytíře pasovat král a královna ve společnosti královského chrta. Slavnost byla pro všechny zúčastněné velkou událostí. Rytíři a valkýry byli rozděleni do šesti rodů, ve kterých dále usilovali o odhalení tajemství Pána pokladu. Ten jim

kladl spoustu překážek a nelehkých úkolů. Mezi jedny z nejtěžších patřila např. celodenní výprava na zříceniny hradů Šaumburk a Zubříč, předávání zpráv pomocí středověkých posílů nebo noční hra v lese s cílem získat důležitou indicii. Táborníci se během putování

středověkem dozvěděli spoustu informací o životě v této době a dokonce si i sami vyzkoušeli a vyrobili středověké hry, oděvy, účesy, zbraně, pečete a zúčastnili se rytířských turnajů atd. V průběhu tábora čekalo na děti také několik překvapení, jako například noční zjevení zakleté Kunhúty, návštěva panstva z Osíčka a Loukova a komedianta Šeklina, vyzkoušeli si hru se šamanskými bubny a tibetskými miskami a velmi zajímavá a poučná byla také ukázka hry na irské píšťaly, banjo a fujaru. Kromě středověkého tématu se pro táborníky konaly sportovní a dřevorubecká olympiáda, táborová sázka, pevnost Boyard, Oko za oko, Bylo nebylo, oblíbené vaření guláše v přírodě. Děti si vyzkoušely a zdokonalily své znalosti v morseovce, uzlování, topografických značkách, stavění ohnišť a práci s buzolou. Většinu z těchto znalostí použily také při plnění mnohých úkolů. Přestože počasí středověku příliš nepřálo, dobrá nálada a zapálenost do her a soutěží z dětí po celou dobu nevyrchala. Výbornou náladu a skvělou atmosféru ocenili také rodiče a hosté tradičního návštěvního dne. Děti i za deště, který jim vůbec nevaldíl, s chutí a elánem předvedly vše, co se na táboře naučily. Diváci vystoupení patřičně ocenili. Závěr tábora se rychle přiblížil a s ním i narůstalo napětí, jestli se tajemství Pána pokladu podaří odhalit. Vše nakonec dopadlo dobře! Během závěrečné slavnostní hostiny předali poslové vzkaz s určeným místem, kam se mají rytíři a valkýry odebrat. Všechny čekala dlouhá a náročná cesta až na hrad Helfštýn. Všech šest rodů se svými vévody

z Pardusu, Chlumu, Křídla, Javorníku, Šaumburku i Zubříče se vydalo za svitu louči k bráně Helfštýna. Zde na ně čekal tajemný mnich, který po vyčtení správné indicie předal vítěznému rodu vévodkyně z Křídla mapu, kde byl zakreslen poklad. Pak už netrvalo dlouho a očekávané setkání s Pánem pokladu se naplnilo. Pán pokladu ocenil snažení všech rodů a předal všem rytířům a valkýrám pamětní medaili, která jim bude po zbytek života připomínat 29. červenec, den, kdy odhalili velké tajemství a s ním získali poklad. Po návratu na panství proběhla malá slavnost, kde nechyběla ohňová show. Poklad pak byl až do rána sřezžen. Poslední táborový den byl velmi smutný, končilo společné prázdninové dobrodružství. Děti navázaly spoustu nových kamarádství a prožily mnoho krásných a společných chvil a ani na okamžik se nenudily. Všem táborníkům, vedoucím a pracovníkům tábora patří velké poděkování. Děkujeme také všem, kteří nás svou návštěvou potěšili a v dešti povzbudili. Poděkování si zaslouží také všichni rodiče, kteří pomohli při stavění i bourání tábora, a také ti, kteří nám přispěli sponzorský.

*Za krále svého a královnu svou
Jarka Vaclachová, vedoucí tábora.*

Vzpomínky na letošní tábory

Pionýrská skupina Pionýr Hrádek tradičně pořádá v červenci dva běhy stanového tábora na vlastním pozemku u Spáleného mlýna na Berounce.

Každý dvoutýdenní tábor měl přes sto účastníků, po šesti oddílech a po dvaceti vedoucích. Program byl rozdělený podle oddílů a byl doplněný o celotáborové akce. Uskutečnila se například táborová pouť s country balem, ukázky z činnosti hasičů a policistů, rukodělná dílna z Muzea v Klatovech, rodeo na čtyřkolkách. Děti si vyzkoušely jízdu na lodích, absolvovaly výlety mimo tábor. Citově podbarvená nálada vládla při večerním zpívání při kytaře, při vzpomínkovém povídání nebo při posezení u táboráček. Někteří noví účastníci byli překvapení, že museli pomáhat při celodenní službě při chodu tábora.

Vzít do ruky sekeru nebo naškrábat brambory, to byla pro některé opravdová novinka.

Ani nestálé počasí, které trochu připomínalo podzim, nepokazilo táborníkům pobyt plný zážitků a všichni se těší na příští tábory.

Vlasta Vasková, táborová vedoucí

Klíče pro život na táborech

Je pátek 8. července a z Kroměříže odjíždí auto na metodické návštěvy letních táborů, na nichž probíhají stáže vzdělávacího modulu Hlavní vedoucí zotavovací akce pro děti a mládež v rámci projektu Klíče pro život. Za první návštěvou jedeme dlouhých 113 kilometrů až na Hoštejn. Vítá nás tu pošmourné počasí a na táborové základně je vidět, že sluníčko tu moc zatím nesvítilo. Třicet pět stanů na zelené louce a dřevěný srub. Marně byste tu hledali elektrické vedení. Zato je tu čtyřicítka spokojených dětí z pionýrské skupiny Plejády Šternberk. Povídky si s hlavní vedoucí tábora Katkou Metelkovou. Stážistu, který se zde po absolvování e-learningového kurzu prakticky připravuje na kvalifikaci hlavního vedoucího zotavovací akce pro děti a mládež, jsme nezastihli, právě odjel do vesnice na nákup. Logistika je nedílnou součástí stáže a tak se nedá nic dělat. Hlavní vedoucí oceňuje přínos praktické části kurzu,

prohlédneme si dokumentaci, kterou vedoucí tábora spolu se stážistou vedou, a protože zde nejsou žádné problémy, nasedáme do auta a vydáváme se dál.

Zastávka druhá – Otaslavice, tábor pionýrské skupiny Dvanáctka Olomouc. Tady je vidět, že déšť komplikuje účastníkům život víc, než je zdrávo. Přes veškerou snahu rozbahněná louka neskýtá moc pěkný obrázek. A navíc se tu dozvídáme, že jedna ze dvou stážistek po dvou dnech onemocněla a s angínou nakonec odjela domů. Druhá si s námi chvíli povídá, ale i tady přes to, že jsme návštěvu předem hlásili, nemáme tak úplně štěstí – na nákup do města odjel pro změnu hlavní vedoucí. Po půl hodině opouštíme Otaslavice a vydáváme se na poslední dnešní návštěvu – Zahrádka u Náměště nad Oslavou.

Víc než sto kilometrů za volantem, dobrodružná cesta po níže a poté lesní cestou a na konci odměna v podobě pohledu na tábor jako vystřižený z fonglarovek. Ani tady nenajdeme sloupy elektrického vedení, i pitnou vodu sem denně přivážejí v cisterně z vesnice. Třicet stanů postavených do úhledné podkopy, o kousek dál malé „městečko“ stanů vedoucích, za ním přicházíme k velkému hangáru, který slouží jako jídelna a útočiště před deštěm, a už se objevuje další hangár, který slouží jako kuchyně. Tady obdivujeme vskutku po níže podmínky, v nichž se tu vaří, a před námi jsou táborové umývárny s teplou vodou. Zdá se, že děti tu

**KLÍČE
PRO
ŽIVOT**

nedostatkem civilizace nestrádají, vše je do poslední tečky vymyšleno a zajištěno. Nechybí ani koupání, protože za stany šumí Oslava. Vedení tábora na nás tady čeká v celé sestavě. Poté, kdy se pionýři z Chropyně pochlubili svojí dokonalou základnou, bavíme se s vedoucí tábora i stážistou o tom, jak probíhá stáž. Konečně máme oba aktéry pohromadě. Stážista oceňuje, že namísto přednášek a cvičení si může osahat vedení tábora, může řídit porady, nástupy, podrobně se seznámit s táborovou dokumentací, podílet se na přípravě programu. Hlavní vedoucí si zase pochvaluje, že může část svých povinností přenést na stážistu a i když s ním musí spoustu věcí rozebírat, vysvětlovat a vyhodnocovat, ví, že pro příští rok bude mít dobrého zástupce hlavního vedoucího a kdyby bylo potřeba, i náhradu za sebe.

Začínáme mít pocit, že tak, jak jsme vzdělávací modul v rámci realizace veřejné zakázky vymysleli a připravili, jsme se přesně trefili do poptávky po nových formách vzdělávání dobrovolníků.

Darina Zdráhalová

„Tento způsob léta...“

Kolikrát jsme si tuto větu připomínali v průběhu letošního tábora, to už snad ani nespočítám...

Ale i tak! Bylo nám prima. Na letošním táboře, který pořádala PS Zborovice v Rajnochovicích, se totiž bavili úplně všichni, a tak by to asi mělo být. Téměř třicítka dětí (většina ve věku do 10 let) a jejich starší kamarádi – vedoucí se letos

vydali rozluštit Detektivní záhadu. Průvodcem se dětem stal samotný Sherlock Holmes, který prostřednictvím komiksů radil, kudy se vydat, aby se neznámé postupně stávalo známějším. V průběhu plnění jednotlivých etap si malí táborníci i přes nepřízeň počasí vyzkoušeli mnohé z turistických dovedností, vydali se na putování do okolních lesů, projeli se na koních, soutěžili a hráli hry... Nemohly chybět ani tradiční aktivity – táborák, volba táborové Miss a Missáka, zpívání s kytarou, noční vycházka apod. Po osmi dnech jsme ve vlastnoručně vyrobených tričkách nasedali do zpátečního vlaku. Unavení, zablácení, ale s úsměvem na rtech jsme se na nádraží ve Zborovicích loučili s letošním tábořem a v hlavě už mnohým probíhaly plány na další setkání.

Za PS Zborovice, Lenka

Rosteme s dětmi?

Nechci radit, a tak jen připomínám: Než vykročíte do nového pionýrského roku 2011/12, ohlédněte se, jaký byl ten uplynulý. Položte si na pomyslné misky vah, co se vám povedlo a co nevyšlo – a také proč! Já vím, že to tak většinou děláte, aspoň vy zkušenější. Ale i pionýřští senioři – praktici si někdy na tohle téma rozpačitě povzdechnou.

Inu, je to tak! Rosteme s dětmi. Nováčci jsou – obvykle – vždy o trochu jiní, než ti pionýři, kteří oddíl právě opouštějí. Ať už jdou na střední školy i do

učení, nebo se někteří stávají instruktory a občas míří i mezi vedoucí. Na každé generaci se vývoj podepíše jinak. Proto i my, dospěláci, musíme růst, či spíše dorůstat, abychom byli dětem dobrými vedoucími i kamarády, kteří je provázejí dětstvím a připravují je na vstup do světa dospělých.

Je to tedy jasné i krásné – rosteme s dětmi!

Hadži (scifiveta@quick.cz)

Budeme „klíčít“!

Bylo po večerce a vedení oddílu se tradičně sešlo v táborové jídelně na pokec o programu na druhý den. Na závěr se však ozval Páťa, jak prý to bude s tím klíčením. A hned se přidala Elís, jestli to je nějaká přírodovědná soutěž, zatímco Robin se tázal, zda je to něco kolem klíčů, tudíž technické. Jen Běda zíral, protože to je – jak asi víte – inča od družiny Sportáci. A ti jsou tradičně často mimo mísu.

Zkrátka a dobře, ti hecíři se na mne a Mišu domluvili. Četli prý v loňské Mozaice o Klíčení, a taky na síti Pionýra, čili mají jakési tušení, o co asi

půjde. Že Plameňáci nejsou mezi oddíly, kde se bude projekt ověřovat, prý pochopili brzy. Určitě bych se o tom už dávno zmínil. Jo, znají mě dobře!

Znovu jsme se pak začeti do Mozaiky, pak se koukli na web (www.kliceni.cz) a www.pionyr.cz) a ještě v srpnu se mi podařilo získat další informace a podklady. Nebudeme dělat všechny naplánované aktivity, nemáme například děti ve věkové kategorii nejmladší. Ale něco můžeme zkusit třeba v mateřské škole nebo i ve školní družině, pokud tam získáme souhlas. Zato inčové prý zkusí něco v kategorii 15+, když se přidají bejvaláci, co k nim občas do

klubu chodí (rozumějte odrostenci). Zůstaneme tedy u mladšího a staršího školního věku.

Tak holt budeme klíčít. A vy?

Oddílák Boubín, PO Plameňáci

Jak je znáte a jací jsou

Je to někdy jako objevovat neznámé končiny. Parta dětí, které tvoří váš oddíl. Holky a kluci, už od prvního pohledu a setkání si o každém děláte názor. Vytváříte si jeho obrázek. Někdy to vyjde, jindy se časem nestáčíte divit, jak jste se spletli. V dobrém i zlém, přiznejte si to. Většinou však bývají upřímní, jen se často stydí říct, že udělali chybu, že se jim stalo něco nepřijemného až zlého.

Dovedete to na nich poznat nebo se to od nich dozvědět? Někteří zuby nehty zatajují, že se něco změnilo, v nich samotných nebo v rodině. Stydí se nejen před vámi, ale i před svými kamarády z oddílu. Dnešní doba už je bohužel taková, že ze dne na den se může leccos změnit, například doma – rozchod rodičů, nemoc i úmrtí v rodině, ztráta zaměstnání otce, matky, možná obou, chudoba. A naopak i náhlé povýšení, zlepšení

finanční situace rodičů, může někomu zamotat hlavu a začne se vůči druhým chovat docela jinak, povýšeně až nadřazeně. A jsou i jiné situace. Máme v Pionýru řadu příkladů, kdy se děti naopak velice dobře chovají k dětem zdravotně postiženým. Dovedou je vzít mezi sebe, pomáhají jim, aby se mohly co nejvíce zapojit do činnosti ať družiny či oddílu. I o tom je vlastně Klíčení! Opravdu rosteme s dětmi?

Robin a Páťa – „Klíčíme“

KRESLÍ: J. FILÍPEK – YEPP

PÍŠE: V. TOMAN – HADŽI

Jízdní kolo, kamarád, co pořádek má rád!

S jízdními koly jako by se teď pytel roztrhl! Jezdí všude, i tam, kde nemají! Jako třeba po chodníku mezi chodci, na přechodech i podchodech atp. I o tomhle byste si měli s dětmi promluvit. Vlastně je to dobrý námět pro oddílovou či družinovou schůzku i na podzim.

Něco však budete potřebovat, abyste nemluvili jen tak do větru: správně vybavené jízdní kolo, přilbu, hustilku čili pumpičku, dopravní předpisy atp. S dětmi si nejdříve o kole povídejte, třeba o jeho historii a užití dnes, a teprve pak popište jaké má hlavní části, jak fungují a k čemu slouží, co patří k správnému vybavení kola a jaké vybavení či oblečení má mít cyklista. Pro jistotu vám trochu napovíme.

Jízdní kolo musí mít dle zákona:

- dvě na sobě nezávisle účinné brzdy;
- zadní odrazku červené barvy;
- přední odrazku bílé barvy;
- oranžové odrazky na dvou

stranách pedálů;

- nejméně jednu boční odrazku oranžové barvy na paprscích předního nebo zadního kola nebo u obou kol.

Za snížené viditelnosti musí mít:

- světlomet bílé svítící dopředu;
- zadní svítilnu červenou barvy nebo blikáčku.

Mezi důležité vybavení patří:

- jasně znějící zvonek;
- blatníky;
- kryt řetězu.

Je na vás, jak si znalosti dětí ověříte. Připravte si například dotazníky, ve kterých by měly samy vypsát odpovědi na výše uvedené tři okruhy vybavení kola. Můžete kontrolu udělat i jen formou ústních otázek a hodnotit odpovědi. Také můžete nakreslit holé kolo a děti dokreslí/doplní, co chybí. Další část besedy byste měli věnovat údržbě a přípravě kola na výlet. Děti opět buď jmenují, co je třeba udělat, nebo odpoví na dotazníku zaškrtnutím.

Mělo by jít o tyto úkony:

- kontrola utažení šroubů a matic;
- předepsané promazání olejem;
- kontrola účinnosti brzd, brzdových špalíků, brzdového lanka;
- kontrola funkčnosti zvonku;
- kontrola napnutí řetězu;
- huštění vzdušnic;
- odstranění nečistot z plášťů;
- úprava výšky a sklonu sedla a řídítek;
- kontrola funkčnosti osvětlení;
- očištění skel odrazek a světel.

A pro všechny případy si tohle všechno nejdříve vyzkoušejte a zkontrolujte u sebe! Na závěr můžete s dětmi vyrazit na dopravní hřiště nebo si připravit malý výlet na kolech.

Člověče, putuj přírodou

Známostolní hru Člověče, nezlob se zná snad každý! Zkuste si na jejím principu vytvořit jinou, která se vám bude hodit pro poznávání přírody. Čím pečlivěji hru připravíte, tím déle vám vydrží a využijete ji nejen pro svůj oddíl, ale i některé další akce.

Hrací desku nahradíte kartami o velikosti A6 (pohlednice) z tužšího papíru. Potřebujete jich tak 30 – 40, podle počtu hráčů. Na kartičky nakreslíte nebo nalepíte obrázky stromů, keřů, bylin, apod. Mohou být celé nebo jen charakteristické listy, siluety, květy,

šišky, plody atp. Tuto práci můžete svěřit i dětem – aspoň zčásti nebo i celou, jako třeba úkol pro družiny.

Dále potřebujete hrací kostku a buď figurky ze hry Člověče, nezlob se, nebo je nahradíte jinými – například knoflíky, vymodelujete si je, vystříhnete. Opět s pomocí dětí.

Pro hru si kartičky rozložíte na stole obrázkem dospod do nějakého obrazce (čtverec, ovál aj.), a určíte místo startu. Hráči hází kostkou a podle počtu bodů postupují hracím polem.

Hráč kartu, na kterou vstoupil, otočí a řekne, co na ní je – pokud to pozná. V opačném případě ji opět otočí zpátky a zůstane na ní stát. Při odebrání poznané karty však postoupí na další a čeká, až na něho přijde zase řada. Hraje další hráč a vše se opakuje. Poznané karty by si měli hráči ponechat pro závěrečné vyhodnocení. Ve hře zůstávají nepoznané karty, ostatní tak mají možnost si je

zapamatovat pro další kolo.

U této hry se nehraje, kdo první dosáhne cíle! Hraje se do vyčerpání karet!

Hra může mít několik variant. Například karty položíte obrázky nahoru a hráči pak jistě budou taktizovat, aby se dostali na tu, kterou znají. Děti celou hru sledují a mohou si obrázky lépe zapamatovat. Konečně nemusíte uhodnuté karty ze hry odebírat, ale vedoucí za správnou odpověď dá hráči bod. Je dobré stanovit časový limit nebo počet kol.

Pokud při hře zůstanou některé karty nevyužity, po skončení si o nich můžete popovídat, co zobrazují.

Cílem hry je naučit děti znát nejzákladnější přírodniny. Vedoucí samozřejmě dětem nenapovídá, dbá však, aby se vystřídaly všechny děti.

Hru můžete motivovat jako putování přírodou nebo připomínku nedávné vycházky či výpravy.

Nesed' za pečí, zkus klíčit!

Projekt klíčení je pro všechny

Je tvůj oddíl prozatím projektem Klíčení zcela nedotčený? To se může snadno změnit. I když se nezapojujete do tvorby ani ověřování výchovných programů, už teď je pro vás připravena spousta námětů, které je možné i jednotlivě využít v činnosti s dětmi. A vůbec nezáleží na jejich věku nebo zájmovém zaměření oddílu, máme tu něco pro všechny – aktivity jsou členěny pro čtyři věkové kategorie (Nejmladší, Mladší školní věk, Starší školní věk, 15+) a dále v každé z nich na pět tematických oblastí (člověk a společnost, příroda, sport, technika, umění). Věříme, že si dokáže vybrat každý, posuďte sami:

Dále jsou uvedeny pouze příklady vybrané z mnoha zpracovaných aktivit.

Nejmladší

Člověk a společnost:

- **Místo, kde žiji** – získání základní orientace ve městě / obci.

Příroda:

- **Pečuji o rostlinku** – odpovědnost za živý organismus, posílení vztahu k přírodě.

Sport:

- **Na silnici** – uvědomění základních pravidel bezpečnosti na ulici.

Technika:

- **Pracuji s nástroji** – zažití správných a bezpečných návyků, procvičení motoriky.

Umění:

- **Čtu, vyprávím** – získání dětí pro četbu, rozvoj vyjadřování.

BYDLÍM VE NA -----

Toto je dům, ve kterém bydlím. ↓ má adresu ↓

název ulice _____ číslo _____

domů _____
máma _____
táta _____

_____ _____

_____ _____

→ _____

Úkoly:

Napiš název města/vesnice, ve kterém bydlíš.

Do velkého rámečku namaluj dům, ve kterém bydlíš.

Znáš svoji adresu a telefonní číslo na rodiče?

Napiš jména ulic, kde u vás najdete domy namalované na obrázku.

Máte ve svém okolí nějakou zajímavost? Zkus ji namalovat.

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDĚM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Mladší školní věk

Člověk a společnost:

- **Správná výživa** – povědomí o surovinách, které patří do zdravé výživy.

Příroda:

- **Podzim v přírodě** – poznávání proměn podzimní přírody, poznávání rostlin.

Sport:

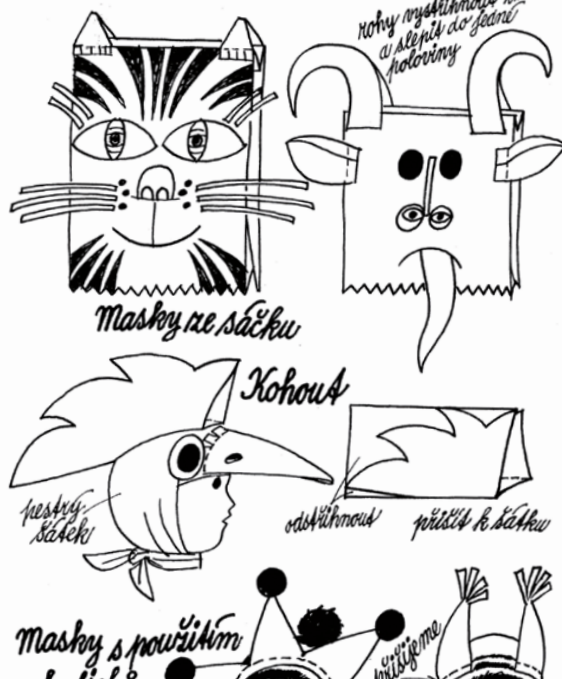
- **Štafetové hry** – jednoduché štafetové hry v různých prostředích.

Technika:

- **Vyrábíme masky** – výroba jednoduchých masek z dostupných materiálů.

Umění:

- **Zachycujeme oddíl fotografií** – základy fotografování.

Pomůcky: barvy na hedvábí, tenký štětec, hedvábí

Postup:

1. hedvábí napneme na rám (stačí tvrdý karton, na který hedvábí co nejvíce napneme)
2. u předtíštěného hedvábí vybarvujeme pole
3. pokud je hedvábí nepředtíštěné, namalujeme si konturou nebo fantomovou tužkou motiv a opět jednotlivá pole vybarvujeme

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDĚM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Starší školní věk

Člověk a společnost:

- Jak mne vidí ostatní – vyjádření názoru, prolomení bariér, rozvoj komunikace.

Příroda:

- Ekologie není jen slovo – výchova k ekologii a ochraně přírody.

Sport:

- Lakros – seznámení s netradiční kolektivní hrou.

Technika:

- Slavnostní ohně, bezpečný oheň – pravidla práce s ohněm a s nástroji, druhy slavnostních ohňů.

Umění:

- Malování na hedvábí – práce s hedvábím, rozvoj abstraktního myšlení.

15+

Člověk a společnost:

- Role ve skupině – rozvoj komunikace, vcítění se do rolí.

Příroda:

- Likvidace skládek – prohloubení znalostí o likvidaci odpadů a vlastních možnostech – třídění, recyklace.

Sport:

- Vodní klouzačka – zábava, posílení odvahy a koordinace pohybů.

Technika:

- Geocaching – seznámení s hrou využívající GPS navigaci.

Umění:

- Sádrové masky – společná tvorba, rozvoj vzájemné důvěry.

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDĚM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Jak na to?

Protože náměty z Klíčení zatím procházejí tzv. ověřováním (několik desítek oddílů je zkouší v praxi a zaznamenává, co je třeba vylepšit, dotáhnout, co je dobré...), jsou zatím dostupné na internetové adrese www.kliceni.cz/overovani. Na té najdeš k jednotlivým aktivitám pokyny pro vedoucí – tzv. metodické listy členěné dle věkových kategorií a tematických oblastí. K některým z nich náleží také pracovní listy pro děti či jiné podobné přílohy (viz ukázky).

Co je Klíčení?

Pionýrský projekt Klíčení usiluje o vytvoření výchovného programu pro děti se zvláštními vzdělávacími potřebami, jako například děti s lehkou mozkovou dysfunkcí, děti ze sociálně znevýhodněných rodin, děti ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávání a v neposlední řadě talentované děti.

Klíčení navazuje na současné aktivity Pionýra, činnost oddílů a klubů i osobitě projekty, jako je Oáza a Parťáci a různé integrační iniciativy. Záměrem projektu je zkvalitnění výchovného působení na děti a mládež v ČR při zachování stávajících principů sdružení a hry jako základního výchovného prostředku.

Součástí projektu bylo dotazníkové šetření ve vybraných oddílech a na základních školách v květnu a červnu 2010. Zapojilo se do něj přes 4500 respondentů! Jeho výstupy jsou využívány při tvorbě výchovných programů, jež budou graficky i obsahově přizpůsobeny pro čtyři věkové kategorie (nejmladší, mladší školní věk, starší školní věk, 15+).

Tříletý (dokončen bude s rokem 2012) projekt Klíčení je financován Evropským sociálním fondem, v rámci jeho operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Pro sdružení Pionýr je toto první schválený projekt podpořený převážně ze zdrojů operačních programů EU.

Projekt vychází z naší běžné pravidelné činnosti: oddílové schůzky, tábory, výpravy...!

Čas se náchýlil a Klíčení se nám přesouvá do další velké etapy. V tuhle chvíli mohou na chvíli vydechnout týmy, které pro jednotlivé věkové kategorie vytvářely a vymýšlely hry, aktivity a činnosti. V následujících měsících se totiž bude hlavně ověřovat, což znamená, že pionýrské skupiny, které se do projektu přihlásily, budou zkoušet, jestli činnosti odpovídají věkové skupině, zda se dětem líbí a hlavně

jestli rady, týkající se dětí se specifickými potřebami, jim pomáhají. Aby ověřovatelé vůbec věděli, co mají jak dělat, co všechno Klíčení obnáší a co jim přinese, bylo nutné jim všechno pořádně vysvětlit. A kdo jiný by měl představovat jednotlivé příběhy, aktivity a metodické listy, než ti, kteří je tvořili, že? Proto ještě před prázdninami proběhlo v Horní Sytové setkání odborných týmů a ověřovatelů. Víkend

to byl nabitý – informacemi i činnostmi. Teorie střídala praktické ukázky a nechyběla ani přednáška o dětech se specifickými vzdělávacími potřebami. Podle reakcí ověřovatelů se jí Lída Kočí a Vladka Brandová zhostily více než se ctí.

Obsah víkendu byl dobře připravený, nedělní přednáška super.

Starší školní věk

Zpočátku jsme byli lehce zděšení, ale postupně začalo do sebe všechno zapadat a dávat smysl. Jsme přesvědčeni, že účast na projektu Klíčení bude pro naši PS přínosem a moc se na ověřování těšíme!

Lenka a Zdena, PS 8. března J. Hradec

Naše prvotní smíšené pocity, kdy jsme absolutně netušili, co nás tento víkend čeká, přešly v sobotní vyčerpání plné informací. Výbornou a naprosto naplňující energii nás nabila nedělní přednáška přímo o dětech se specifickými potřebami vedená Vladkou a Lídou. Tato přednáška nás nabila chutí se do projektu Klíčení vrhnout po hlavě.

PS Boskovice, Nejmladší

Z projektu Klíčení jsme opravdu nadšeni. Naše ověřovací skupina je parádně nachystaná a skláním poklonu všem odborným týmům. Zvláště bych chtěla pochválit přednášku o specifických problémech. Člověk se dozvěděl hodně nových věcí. Děkujeme.

PS klubovna 14, Mladší školní věk

Víkendová akce byla plná informací – některé více či méně zajímavé – leč potřebné. :-) Rozhodně se na celé ověřování těším, kategorie nejmladších je mi nejbližší, navíc mě baví a zajímá

(i když zkrátka děti jsou mi blízké všechny). Setkání týmů a ověřovatelů hodnotím kladně, pozitivně, nadšeně a těším se a jsem zvědavá, jak to mně a týmu půjde – doufám, že výborně.

Káča Brandová, PS Tuláci Klatovy

Hry vypadají velice zajímavě a oceňuji práci a čas, který jste tomu věnovali. Tento víkend se mi velice líbil. Dozvěděla jsem se mnoho věcí, které jsem předtím nevěděla, a poznala mnoho zajímavých lidí. Děkuji!

„Děti zábavné hry si zahrají a uvidí, že pláč není třeba, když prohrají. My dětem rádi pomůžeme a poté metodické listy poctivě vyplníme.“

Klára Štáhlíková, PS Tuláci Klatovy

Moc jsem se tu naučila. Sobota byla vyčerpávající informacemi, ale velmi propracovaná a zajímavá. Nedělní povídání o dětech se specifickými potřebami mne hrozně moc nadchlo a zaujalo natolik, že bych to mohla poslouchat pořád dokola. Děkuji za skvělé zážitky a informace.

PS Rozmarýn Most, Nejmladší

Počáteční informace mě částečně vyděsily, než k nim přišly praktické návody a nápady, jak to bude vypadat v praxi. Ve chvíli, kdy jsme přešli ke konkrétnímu průběhu, činnostem a povinnostem, jsem se na práci na projektu opět začala těšit.

Nejmladší

Po prvotních informacích jsme uvažovali, zda v účasti na projektu pokračovat. Během jednání v sobotu odpoledne a nedělního workshopu naše obavy opadly a nyní se s chutí a silou pustíme do ověřování.

1. PTS Táborník, Nejmladší

Jsem nadšená. Celý víkend byl nabitý informacemi. Nejlepší a naprosto skvělé bylo nedělní povídání o dětech se specifickými potřebami. Už se těším, až nápady budeme ověřovat v oddíle s dětmi. Díky.

Šárka Zeusová, PS Dravci Ústí nad Labem, Nejmladší

Celý projekt na mě působí zajímavě a ráda se do něj zapojím. Líbí se mi jeho hlavní myšlenka a láká mě být u toho, mít možnost při ověřování říct svůj názor a třeba něco ovlivnit. Metodické listy s úkoly pro naši kategorii mi na první dojem připadaly poněkud lehké, spíše pro ještě mladší děti, než je 3. až 5. třída. Ale počkám si s hodnocením, až mi metodika přijde k posouzení celá, teď to byly jen střípky. Navíc máme v oddílu všechny věkové kategorie, takže není problém si úkoly vyzkoušet i pro nejmladší. Každopádně je vidět, že si odborné týmy daly s přípravou metodik opravdu hodně práce a že nás všechny plno práce čeká. Po tomto přípravném víkendovém setkání je mi mnohé jasnější, a co není, to se jistě vytríbí během prvních týdnů a měsíců ověřování. Největším přínosem pro mě zatím byl nedělní seminář o přístupu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Obě lektorky povídaly velmi zajímavě a tak nás mrzelo, že čas brzy vypršel. Chápu ale seminář hlavně jako ochutnávku a po dalších informacích se budu v knížkách pít sama. Myslím, že podobné debaty s odborníky by měly být zařazeny častěji a že by měly co říct vedoucím na všech úrovních – na naše instruktory se už s prvními dojmy chystám. :-)

Hanča Procházková, PTO Severka při PS Pionýr Řečkovice, Brno, Mladší školní věk

Ústředí není ústředí

Zdánlivě zmatečný titulek má čtenáře přivést k přečtení těchto řádků a třeba též k zamyšlení. Jen nesnadno by se totiž hledalo rozporuplnější téma, než je ústředí (Pionýra). Stejně oblíbená jako nemilovaná, občas vzývaná, jindy nevlídně vnímaná instituce – z většiny tvořená zaměstnanci, což je i jeden z důvodů, proč je provázána pochmurnými pohledy, tu a tam i poznámkami.

PIONÝR

Ústředí Pionýra v ČR
Senovážné náměstí 977/24
116 47 Praha 1

Věc: Reklamace

Žádám o...
obsahuje...
uhradit...

Z obrázku je patrné, že na ústředí míří i pošta – což je ale právě jeden z častých omylů, který leckdy způsobí i průtahy, ty s sebou zase přinesou zlobné výlevy... Platí totiž, že obrátí-li se někdo „na ústředí“ s nějakou žádostí a podobnými záležitostmi, mělo by se mu dostat zdvořilého,

ale rázného odmítnutí. Ústředí totiž není institucí-organem.

Statut Pionýra ho definuje takto: „...Ústředí Pionýra v ČR, které je určeno zejména pro administrativní a organizační zajištění činností vykonávaných předsedou Pionýra a členy VV České rady Pionýra, není právníčkou osobou...“

Ústředí proto nic nerozhoduje, ani samostatně nevystupuje... – přesto

bývá vnímáno jako zosobnění opravdových orgánů Pionýra, které skutečně rozhodují, či mohou rozhodovat – lhostejno, jestli jde o orgány kolektivní (Česká rada Pionýra, Nejvyšší rozhodčí komise Pionýra, Výkonný výbor ČRP) či jednotlivce (statutární orgán – předsedu Pionýra, ekonomu Pionýra a další); nicméně je pouze jejich zázemím.

Právě proto, že představy o ústředí jsou různorodé a mnohdy ne zcela vycházející ze skutečnosti, v následujících vydáních Mozaiky Pionýra se vám ho pokusíme přiblížit.

red

S nadhledem

Baví se dva opilci. Jeden říká: „Asi začínám vidět dvojmo.“
Druhý vytáhne stokorunu a řekne: „Tady máš ty dvě stovky, co jsi mi kdysi půjčil!“

„Představte si, paní Nováková, Mařka bude mít dítě a neví s kým!“
„To mi povídejte, já mám manžela a nevim na co!““

V Brně pije chlápek vodu z kašny, Pjijde k němu Brňák a povídá: „Tý, kémo, nechlemté tu vasrůvku z tej keserne, blejó do toho zkalené machři a močijó do toho morgoší!“
Chlápek se otočí: „Hele pane, já vám vůbec nerozumím, já jsem z Prahy.“
„Aha, tak to jo.“ říká Brňák a pokračuje: „Povídál jsem, voda je to dobrá, ale studená, tak pijte pomalu, ať se nenachladíte...“

Žena volá manželovi do práce: „Ahoj miláčku, mám pro tebe dvě zprávy, dobrou a špatnou.“
Manžel na to: „Nemám čas, řekni mi jen tu dobrou.“
Manželka rozpačitě odpoví: „No tak dobrá zpráva je, že airbag funguje bezvadně.“

Víte, proč prochází světová ekonomika v posledních letech takovými výkyvy? Je to prostě, Chuck Norris začal hrát monopoly.

Když Graham Bell vynalezl telefon, měl už tři zmeškané hovory od Járy Cimrmana.

Baví se dvě vlaštovky a jedna povídá té druhé: „Bude přšet.“ „Jak to poznáš?“ „Lidi na nás čumí.“

Počítačové hry mi zničily život!
Naštěstí mám ještě další dva...

Jak v přírodě poznáte kde je jih? Podle orientace solárních elektráren.

A na konec jeden z ústředí:
Jednoho dne přijde na poradu vedoucí s úsměvem a slovy, že připravil novou strukturu pracovní doby zaměstnanců: „Pondělí bude věnováno odpočinku po víkendů. V úterý se budeme připravovat na pracovní den. Středa bude pracovní den. Ve čtvrtek se zaměříme na odpočinek po pracovním dni a pátek věnujeme přípravě na víkend.“
Jeho úsměv ztuhne, když se jeden znuděný zaměstnanec zeptá: „A dokdy tu zkysneme v tu středu?“

Krátce z ústředí

- V červenci se na ústředí vzhledem k čerpání dovolených většinou střídaly dvou až tříčlenné hlídky.
- Data všech pionýrských webů zakončila pouť na servery nového poskytovatele, nebylo to bezbolestné, ale věříme, že do budoucna se tento krok osvědčí. (31. 7.)
- I přes zavřená okna připomínaly po odpolední „přeháňce“ některé místnosti na ústředí brouzdaliště. (19. 8.)
- Pionýrská putovní výstava se vydala na další cestu – tentokrát do Orlové. (24. 8.)
- Ačkoliv se přes prázdniny snažili (aspoň trochu) všichni zaměstnanci, soutěž o nejlepší prázdninový úklid vyhráli křečci. (31. 8.)
- S koncem srpna připomínalo ústředí Ježíškovo pracoviště před Vánoce – všechny ty krabice nás ale zavalily kvůli projektu Klíčení... (19. 8.)
- Dost místa na krabice se ale uvolnilo, když jsme rozeslali na všechny světové strany poštovní holuby s výročními zprávami Pionýr 2010.
- Na ústředí proběhla dobročinná burza hrníčků – pod heslem „skladuj si nádobí doma“.
- Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy byly předány podklady pro kontrolu dvou nemovitostí z FDM – Malíkovice a Zásada. (20. 8.) Na Zásadě již proběhla fyzická kontrola. (28. 8.)
- Nedávno osiřelá nemovitost v Lounech má nového nájemce. (1. 9.)

S prvním číslem nového ročníku se na této dvoustraně ohlédneme i za akcemi, jež proběhly koncem minulého pionýrského roku, ale do červnového vydání se již nepodařilo je zahrnout. Věříme, že na zajímavosti jim to nikterak neubírá.

Královská hra v údolí Litavky

Jince

Již 25. ročník šachového turnaje pro mládež do 15 let O Jineckého pšče uspořádala Pionýrská skupina Jince. Letos se opět akce konala ve spolupráci se 13. dělostřeleckou brigádou Jaselskou, Místní radou Česko – ruské společnosti Příbram a dalšími organizacemi, pod záštitou městyse Jince, osobně zastoupenho starostou RSDr. Josefem Hálou. Vítězem se stal Michal Bodický před Františkem Sentenským z Příbrami. Na dalších místech skončili dva domácí hráči: loňský vítěz Tomáš Zadina a Petr Fencel. Nejlepším zahraničním účastníkem byl Alex Plevkov z Ruské federace (RF), který přicestoval s výpravou Střední školy při Velvyslanectví RF v ČR. Již potřetí věnoval poháry pro nejlepší dívku a pro nejmladšího účastníka člen Národní rady Klubu českého pohraničí Stanislav Krása a osobně je předal Daniele Králíkové z Příbrami a Matěji Horešovskému z Oseku u Rokycan. Příjemným zpestřením bylo krátké vystoupení třináctiletého Martina Procházky, vítěze okresního kola ve hře na kytaru.

mim – Miroslav Maršálek

Po stopách kocoura Mikeše

Horní Bříza

Sobota 21. 5. 2011 byla pro pionýrský oddíl Větrník z Horní Břízy vyvrcholením celoroční oddílové hry. Vydali jsme se do kraje malíře Josefa Lady, do jeho rodných Hrusic. V muzeu nás provázel sám kocour Mikeš. Po prohlídce a návštěvě vymalované hospůdky u Sejků procházíme z části Mikešovy pohádkovou trasu, která vede až do Řičan. Naše putování končí v Mnichovicích, kam kdysi Mikeš dorazil s Pašíkem na pouť. Další naší zastávkou se stává Velkopopovický pivovar se známým kozlem. Po absolvování prohlídky nás čeká poslední zastavení v parku zámku Berchtold se zemí skřítků a miniaturní hradů, zámků. Prostě prima dětský ráj.

Jaroslav Novák
PS Horní Bříza

Putovní Pionýrská výstava tentokrát v Holešově

Holešov

Od dubna se přesunula putovní Pionýrská výstava do Zlínského kraje. Nejdříve byla výstava instalována v informačním centru mládeže Střediska volného času v Holešově. Zahájení výstavy se zúčastnili členové PS M. Očadlíka Holešov. V Úvodu nechybělo kulturní vystoupení. Postarali se o něj také členové pionýrské skupiny. Zazněly zde oblíbené táborové písničky. Úvodní slovo pronesla ředitelka SVČ a vedoucí PS v jedné osobě Jarmila Vaclachová. Výstava byla doplněna také o výstavku kronik a děti si mohly při návštěvě výstavy vyluštit kvízy a zahrát také společenské deskové hry. Výstavu v Holešově zhlédlo mnoho návštěvníků, dětí i jejich rodičů. Přejeme putovní výstavě i v dalších místech naší vlasti hodně návštěvníků.

Jarmila Vaclachová, PS M. Očadlíka

Pionýři a fénixáci v Čimelicích

Čimelice

Každý rok pořádá pionýrská skupina Veteráni Kladno letní tábor. Letos se ovšem rozhodla pojmout ho trochu netradičně, a tak na táborové základně v Čimelicích přivítala 28 členou výpravu ze Slovenska, z dětské organizace Fénix.

Když se naši slovenští kamarádi ubytovali, zjistili jsme první zádrhel, nepřivezli si spací pytle. Tento malý problém jsme však rychle vyřešili, a tak mohl konečně začít ten opravdový tábor, jak ho známe my – s táborákem, kytarami a zpěvem. Naši celotáborovou hrou nás provázeli Willy Fog a malá Romy. Při cestě kolem světa jsme se zaměřili na dětská práva. Naše táborové putování jsme připravili tak, abychom mohli našim slovenským kamarádům ukázat, jak fungují naše české tábor. Vyzkoušeli jsme si při tom spaní pod širým nebem, ve stanu a v tee-pee, vaření na ohni, uspořádali jsme celodenní výlet do Příbrami a do Prahy, dvou-denní výpravu na Orlik a Zvíkov. Všechny dny byly protkány hrami, soutěžemi, samozřejmě i nočními.

Eliška Černá

Pochod osvobození

Habartov

V sobotu 7. května, den před státním svátkem se habartovští pionýři vydali, jako již tradičně, na pochod k uctění památky žen z koncentračního tábora ve Svatavě. V tomto táboře za 2. světové války zemřelo mnoho žen z různých států. Naše cesta vedla autobusem z Habartova do Sokolova a poté pěšky přes Svatavu a Hřebeny zpět do Habartova. U památníku ve Svatavě jsme se zastavili, položili zde kytičku na památku a připomněli si něco o tomto místě. Po chvíli jsme pokračovali v cestě. Protože nás šlo docela málo, podařilo se nám cestou zahlednout i pár lesních zvířat. Utíkal před námi zajíc, na cestě se vyhřívala užovka a zahledli jsme i ještěrku. Poté jsme pokračovali dále po cestě, která nás dovedla až k řece Svatavce, podle které jsme došli až ke zřícenině hradu Hartenberk. Kousek od hradu, na nově zbudovaném odpočívadle jsme si dali zastávku, posvačili a odpočinuli si na zbytek cesty. Další cesta už nám ubíhala daleko rychleji, protože už nám zbývalo jen pár kilometrů, a jakmile jsme spatřili „velký kámen“, věděli jsme, že jsme se v pořádku dostali domů.

Anna Kováčová
Pionýrská skupina des. St. Roubala

Prázdniny s Machem, Šebestovou a utrženým sluchátkem

Strašice

Strašický pionýrský oddíl Bobříci se na svém letošním letním táboře vydal na prázdniny s Machem, Šebestovou, ale hlavně s utrženým sluchátkem. Tak jako v předchozích letech se náš tábor uskutečnil na naší pionýrské táborové základně v Bujesilech u řeky Berounky. Termín tábora byl od 23. 7. do 6. 8. 2011. Počasí nám v tomto termínu nedopřálo příliš vysokých teplot, ale to vůbec nebylo na závadu. Sluníčka bylo i tak dost. Sice to nebylo na koupání, ale o to víc jsme si užili soutěžení a her, které nám program přinesl.

Náplň celého tábora byla uspořádána do celotáborové etapové hry, a tak každý den probíhala jedna etapa. Kouzelné sluchátko nás doneslo například do pravěku, do středověku, mezi husity, do polní nemocnice M.A.S.H, nebo nám umožnilo třeba oslavit Vánoce. Pro zpestření pobytu pasažérů naší prázdninové cesty bylo připraveno jezďení na koních, návštěva a přednáška zaměstnanců rokycanské hvězdárny, nebo návštěva s přednáškou p. Moulise z rokycanské záchranné stanice živočichů a spousta dalších doplňkových akcí. Vyvrcholením bylo překvapení pro všechny účastníky, jímž byla jízda v zorbingových koulích na nedaleké Rybárně. Naší cesty se zúčastnilo cca 30 cestovatelů a 13 „palubních asistentů“. Všechny úkoly a etapové hry byly splněny a odměny rozdány.

V pátek 5. 8. 2011 jsme u slavnostního táborového ohně všechny pasažéry odměnili podle jejich zásluh při plnění jejich povinností, soutěžení a hrách a v sobotu ráno jsme se zase museli vrátit zpět do reality a každý malý cestovatel ke svým maminkám, tatínkům a sourozencům. Tábor se nám vskutku vyvedl. A to nejen díky dobrému počasí, ale i díky všem organizátorům, všem sponzorům a našim partnerům, uvedu-li alespoň některé, pak jsou to Firma Bonaparte – Martin Trik, Rádio Český rozhlas Plzeň, Vydavatelství Bauermedia Praha, Firma Nexi Beroun, vydavatelství časopisu Vesmír, vydavatelství Mladá fronta, Hvězdárna Rokycany, Výtvarný ráj paní Blažejové z Hořovic, pan P. Moulis ze záchranné stanice živočichů Rokycany a mnoho dalších.

Hlavně se nám tábor ale vyvedl díky dětem a jejich rodičům, bez nich bychom nic takového uskutečnit nikdy nemohli.

Za organizátory chci tímto všem moc poděkovat a dovolím si doufat, že příští rok se zase všichni v plné síle na stejném místě sejdem.

Anna Kováčová
Pionýrská skupina des. St. Roubala

Pavla Špírková

Josef Sládeček

Pavel Hubert

Všechno nejlepší!

Jako obvykle si v prvním zářijovém vydání připomeneme i ty, kteří svá výročí oslavili v průběhu letních prázdnin.

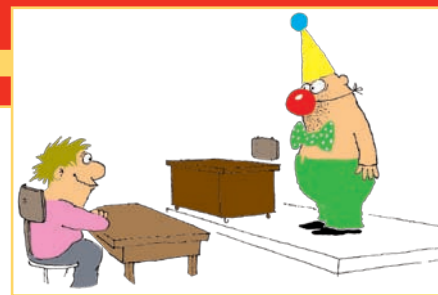
Prvního července tohoto roku oslavila Pavla Špírková z PS Otava Sušice krásné kulaté sedmdesáté narozeniny v kruhu svých nejbližších a vedoucích z PS. V rámci oslav převzala ocenění Čestné členství v Pionýru, vzhledem k tomu, že všechna ostatní ocenění již má. Ocenění jí předali zástupci PIKOP Jan Pangrác a Ivana Mochurová.

Josef Sládeček – Akela – z PS Walden v Plzni oslavil dne 25. 8. krásné 90. narozeniny. Spolu s poděkováním za všechny roky, které věnoval Pionýru při vedení oddílu či skupiny, za všechny hodiny strávené při získání, budování a údržbě klubovny či základny Hamr na Stře, za všechny putávky a výpravy, celotáborovky a další jménem stovek dětí, které od roku 1969 vedl, i jménem všech vedoucích mu do dalších let přejeme nejen štěstí, ale hlavně zdraví.

Jedenáctého září slaví své šedesáté narozeniny Pavel Hubert, dlouholetý člen VV PIKOP, skupinář PS Rokycany jih a vedoucí oddílu Divoká Orlice. Pořádá výměnné zahraniční tábory, zimní i letní pobytové i příměstské tábory a mnoho akcí se svým oddílem.

- 18. 7. oslavila své 60. narozeniny Ivana Vlčková, z 3. PS Jablonec (Liberecká KOP).
- 29. 7. oslavila své 50. narozeniny Petra Klímová z PS Otava Sušice (Plzeňská KOP).
- 4. 8. oslavil své 55. narozeniny Jaromír Tecl z 1. PS Podbořany (Ústecká KOP).
- 13. 8. oslavil své 50. narozeniny Pavel Selecký z PS Psohlavci (Moravskoslezská KOP).
- 23. 8. oslavil své 55. narozeniny Jiří Perkner z PS Chomutov (Ústecká KOP).
- 25. 8. oslavil své 50. narozeniny Vladislav Procházka z 25. PS Soběslav (Jihočeská KOP).
- 4. 9. slaví své 55. narozeniny Jiří Fojta z PS Akademie Sportu (Středočeská KOP).
- 20. 9. slaví své 65. narozeniny Jaroslava Kovaříková z PS „Klub Děti“ Dobrovice (Středočeská KOP).
- 20. 9. slaví své 60. narozeniny Miroslav Maršálek z PS Jiřího Wolkera Havlíčkův Brod (KOP kraje Vysočina).
- 30. 9. slaví své 60. narozeniny František Andrl z PS Smog (Ústecká KOP).
- 30. 9. slaví své 50. narozeniny Alena Hlaváčková z PS Jedovnice (Jihomoravská KOP).

Přejeme vše nejlepší do dalších let a šťastné vkročení do začínajícího pionýrského roku.

Milí čtenáři, záměrem Ústředního pionýrského vzdělávacího centra je pravidelné setkávání s oblastí vzdělávání na stránkách Mozaiky. Článek, který si doufám přečtete, je úvodem poukazujícím na několik problémů a možná naznačujícím směry, kterými se můžeme vydat. Je celá řada cest, celá řada řešení a nemálo témat, která je třeba otevřít, diskutovat o nich a nacházet východiska. V dalších číslech Mozaiky se proto podrobněji pustíme do témat, která nás pálí, trápí a některé z nás i bolí. Dotkneme se také aktuálního dění v oblasti vzdělávání, například v souvislosti s projektem Klíčení či chystanými Kamínky 2012. Nechceme zde otiskovat učební texty, ty jsou k dispozici jinde, spíše chceme trochu zčeřit stojaté vody a rozproudřit debatu.

Jak pohlížíme na vzdělávání v Pionýru

„Co zase musím dělat?“ „Nemám čas, jsem dobrovolník!“ „Pracuji s dětmi a ještě se musím vzdělávat!“ „ Čas budu věnovat vzdělávání, kdy budu mít čas na děti?“ „Je nutné, abych se vzdělával, vždyť pracuji s dětmi rád!“ „Dobrovolně pracuji ve funkci a ještě se musím vzdělávat, proč?“ „Nepotřebuji se vzdělávat, v Pionýru dělám již dlouhá léta.“
To jsou otázky, připomínky a povzdechy, které slycháváme často od našich dobrovolníků. Vzdělávání je často bráno jako nutné zlo. Jako něco co musíme, ale co nechceme dělat. Dovolte mi, abych se nad těmito otázkami pozastavila a možná ukázala směr, kterým je třeba se dát.

Vzdělávání ve sdružení Pionýr je jedním z prioritních úkolů.

Co pro to však děláme? Často je to úkolem pouze Pionýrských vzdělávacích center jednotlivých KOP (dále jen PVC). A to není dobré! Vzdělávání musíme chápat jako prioritní úkol všichni. Když říkám všichni, tak to tak opravdu myslím. Není to jen povinnost začínajícího vedoucího, ale i celoživotní úkol pro ty, kteří pracují ve sdružení několik desítek let. V současné době se připravuje novelizace Směrnice pro přípravu a vzdělávání v Pionýru. Lidé, kteří s chutí a zájmem novelu směrnice připravují, zapracovali i nové trendy ve vzdělávání, přihlédli i ke svým zkušenostem a aktuální situaci ve vzdělávání v Pionýru.

Vzdělávání je třeba chápat jako nutnost.

Jde o posun nejen osobnostního růstu, ale i zvyšování schopností vedoucího. Oblastí ve společnosti se stále vyvíjejí, stále se něco mění, přetváří a novelizuje. Rozhodně by dobrovolník měl mít přehled, znalosti a s tím související dovednosti. Postoje, které jsme měli k jistým věcem včera, mohou být dnes zcela odlišné. Motivace k získávání nových znalostí a dovedností musí vycházet nejen od nás samotných, ale

i od našich vedoucích oddílů, vedoucích pionýrských skupin, předsedů krajských organizací...

Činnost Pionýrských vzdělávacích center KOP.

Garant PVC může nabídnout a naplánovat řadu zajímavých vzdělávacích akcí, ale pokud nebude „zažehnut motivační plamínek“ od lidí na skupniách a na krajích, pak nezmůže vůbec nic. Řekne se, že o vzdělávání není zájem, prý jsou všichni kvalifikovaní, a proto PVC nevykazuje žádnou činnost. Garant ztrácí motivaci do další práce, přestane se snažit a začíná práce v zajetých kolejích. Jedním ze směrů, který chci touto úvahou ukázat, je pravidelná, systematická a důsledná spolupráce garanta PVC s VV KRP. O vzdělávání se musí stále mluvit a nejen to, měly by se hledat pěšinky a cestičky, jak to na našem kraji zlepšit. Kde jsme dobří a co nám naopak nejde. A proč? V čem je ten problém?

Různé cesty k řešení problémů.

Potíží může být celá řada: nezajímavé formy vzdělávacích akcí, neadekvátní výběr metod lektorů, špatná prezentace akcí, nevhodné termíny akcí atd. Je důležité, aby se všechny problémy konkrétně pojmenovaly, a pak si jejich řešení najde cestu. Tyto řádky, které jsem napsala, vychází z mé zkušenosti garanta PVC. Nedovedu si představit, že na našem kraji bych stála sama s „mým“ vzděláváním. Na každém VV KRP a nejen na něm o vzdělávání mluvíme a přemýšlíme, jak ho zlepšit, změnit, přiblížit dobrovolníkům, kteří na vzdělávací jezdí. Na každém zasedání

KRP máme vzdělávací blok pro členy KRP. A je jedno, zda tam sedí začínající nebo letitý člen KRP. Přistupujeme k tomu tak, že i kdybych se nic nového nedověděla, tak i zjištění, že to dělám správně, je pro mě přínosem. Předávání zkušeností je nejpřirozenější cesta, jak zjistit nové informace – tedy vzdělávat se.

Zajímavé formy ve vzdělávání.

Vzdělávat se neznámá, že musíme sedět v lavicích a poslouchat monolog lektora. Nové trendy ve vzdělávání nám nabízí řadu forem, jak si vzdělávání „užít“. Tréninky, e-learning, stáže a jiné alternativní formy vzdělávání nám nabízí tolik možností. Tak proč to nezkusit?! Zapomeňme na naše výmluvy, proč to nejde, a zkusme hledat cesty, kudy to jde. Často se setkávám s názorem, že jsme dobrovolníci a co všechno se po nás vyžaduje. Odpověď je jednoduchá. Ano, jsem dobrovolník, dobrovolně vstupuji do sdružení, ale pokud jsem vstoupila, pak musím přijímat povinnosti, které ve sdružení mám.

Návratnost času, energie a pílě se určitě pozitivně projeví.

Vzdělávání je dlouhodobá systematická činnost, která má návratnost až po několika letech. Chceme-li sklízet ovoce, musíme být trpěliví. Vzdělávání má dva ukazatele – kvantitu a kvalitu. Kvantita má návratnost okamžitou – počty dobrovolníků, kteří využili nabídky našich PVC KOP. Kvalita vzdělávání se ukáže za delší dobu, není měřitelná v číslech ani v procentech. Jestliže nyní přijmeme vzdělávání skutečně jako prioritu, pak budeme mít v budoucnu vzdělané dobrovolníky, kteří mohou využít znalostí, schopností a dovedností, nejen pro naše sdružení, ale i ve svých dalších pracovních a životních pozicích. V současné době nastává největší změna v systému získávání kvalifikací. Zejména neformální vzdělávání není už prázdný pojem.

Tak tedy buďme u toho, pionýři – objevitelé nových cest a směrů!

Ludmila Kočí, garant ÚPVC

Hobit

aneb cesta tam a zase zpátky

Rubrika Táborový koutek prošla v uplynulých ročnících různými proměnami. V tomto a následujících číslech se budeme vracet k již dříve vydaným celotáborovým etapovým hrám. Kromě stručného představení z každé hry vybereme jednu či více zajímavých her - nejen jako upoutávku k vydané hře jako celku, ale také jako konkrétní námět a inspiraci pro vaši vlastní činnost. Dle pořadí, v jakém byly hry vydávány, tentokrát začínám hrou Hobit aneb cesta tam a zase zpátky.

Tato CETEH byla po úspěchu v soutěži etapových her první, kterou Pionýr vydal (v roce 2005 v ediční řadě 1 – „Co dělat“). Od té doby je každoročně vydáváno několik dalších (v poslední době již pouze elektronicky). Hra „Hobit aneb cesta tam a zase zpátky“ byla vytvořena Ladislavem Šimkem a Janou Ptáčkovou ze 188. PS T. O. Bobříci z Prahy a byla inspirována stejnojmennou knihou J. R. R. Tolkiena. Pojetím příběhu i jednotlivých her je uzpůsobena přibližně dvaceti dětem ve věku 7 – 10 let a rozsahem čtrnáctidennímu táboru. Pro celou hru je důležitý příběh a zapojení dětí do něj. Autoři k tomu využili kostýmy, řadu rekvizit a úprav prostředí, vlastní grafiku diplomů a podobných táborových materiálů, písně vytvořené zhudebněním básní z knižní předlohy a podobně. Kromě vytváření atmosféry, které záleží na podmínkách každého tábora, jsou dobrým námětem i jednotlivé hry, jež jsou pečlivě zpracovány včetně rozpisů postav, pomůcek i možných úskalí.

Připomínáme, že tato i ostatní vydané hry jsou ke stažení na Servisu Pionýra.

Glumovo jezero Dějová linka

Hrdinové bloudili podzemním labyrintem hledající cestu ven. Už dávno netušili, kde se nachází jeskyně, kterou do podzemí vstoupili. Navíc měli stále v patách skřety a museli několikrát odrazet jejich útok. Cesta, kterou se ubírali, se stále svažovala, až je přivedla k podzemnímu jezeru. U něj si uvědomili, že již delší dobu za sebou neslyší pronásledovatele. Netušili, že jsou u jezera, k němuž se žádný ze skřetů neodvážá. V jezeře totiž žije odporné nebezpečné stvoření Glum. Dobrodruzi se při úprku před skřety různě rozutíkali a poztráceli po chodbičkách kolem jezera.

Nejprve se tedy museli vzájemně nalézt, aby se poradili, co dále. Když se jim to podařilo a usedli k poradě, co dál, objevil se náhle neslyšně Glum. Naštěstí pro hrdiny byl zrovna nasycený, a tak se rozhodl, že si s touto kořistí trochu pohraje. Vyzval dobrodruhy na hádankový souboj. Když vyhraje Glum,

tak poutníky sní, a když vyhrají oni, tak jim ukáže cestu ven. Souboj se vyvíjel jako na houpačce, jednou měl problém s hádankou Glum a jindy zase hrdinové. Poslední hádanka nakonec Gluma tak rozčilila, neboť správnou odpověď nevěděl a byl to nesmírně podlý tvor, že na dobrodruhy zaútočil a ti se dali na útěk.

Naštěstí tentokrát zvolili správnou chodbu a brzy se dostali do jeskyně, která je vyvedla ven z labyrintu. Byli sice daleko od stezky, po níž měli putovat přes hory, ale naštěstí jeskyně ústila na opačné straně Mlžných hor než Roklinka. Podařilo se jim tedy hory překonat.

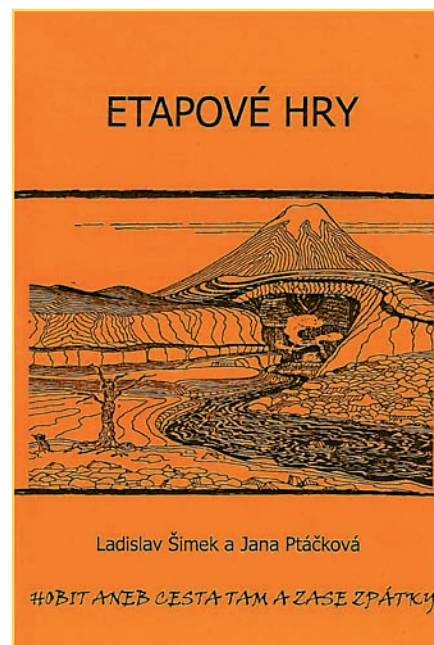
Průběh

Tato etapa byla zážitková. Nejprve musely děti vytvořit tři hádanky, které si napsaly na papírek.

Během koupání pak jednotlivé tlupy nastupovaly samostatně k vlastní hře v nedalekém lese. Nejprve si všichni zavázali oči a vedoucí je rozmístili na konce jednotlivých provazů. Děti pak vyrazily po provázcích, které se sbíhaly k sobě. Mohly se dorozumívat pokřikováním a snažily se co nejrychleji shromáždit. Když byly všechny pohromadě, sledovaly dále provaz za zvukem na další konec (tyto pokyny jim byly samozřejmě dány ještě před zavázáním očí). Na konci provazu slyšely děti jakési znepokojující žvatláni, ale jejich zděšení přišlo v okamžiku, kdy si sundaly šátky a spatřily Gluma v celé jeho kráse. Ten je vyzval na hádankový souboj. Nejprve položil hádanku Glum. Pak byly na řadě děti. Třetí hádanku dětí Glum neuhodl a vyrazil náhle proti dětem, které se v panice rozprchly.

Postavy

K etapě je potřeba jediná, zato však veledůležitá postava – Glum. Představoval ho vedoucí v plavkách,

kteří měl na obličej bílou masku. Dle knižní předlohy Glum šišlal, a když zrovna nedával hádanku či nad jinou nepřemýšlel, žvatlal si pro sebe různé věci o svačince a o tom jak mu budou hrdinové šmakovat...

Pomůcky

K průběhu hry je třeba vytvořit bludiště z provázku. Důležitá je především vhodná volba lesa. Musí být vzrostlý bez podrostu a větví (alespoň bez většího množství) a musí být dostatečně hustý, aby bylo možné vytvořit zajímavé bludiště. Děti jsou na hru vybaveny šátkem.

Úskalí

Během hry se neobjevilo nic problematického. Nicméně při realizaci je třeba dbát na bezpečnost a být připraven na různé příhody. Děti totiž před Glumem prchají v panice a je tedy zvýšené riziko úrazu. Glum je proto spíše jen vyděsí, aby před ním utekly, ale neprospívá jí.

Přihlaste se také do soutěže etapových her!

Prázdniny a s nimi i spousta táborů a her jsou za námi. Připomínáme proto, že své zpracované celotáborové, ale i celoroční či jiné etapové hry můžete přihlásit do tradiční soutěže, kterou pořádá Pionýr od roku 2003 a vítězům nabízí příspěvky na činnost.

Více informací na cetek.pionyr.cz.

Kde je tráva, jako kožešina, vítr teplý, jako fén....

Pionýrské rodinné stříbro: „Nesmrtelné“ oddíly a skupiny III/1

„Nesmrtelné“ – mnohaleté oddíly a skupiny jsou rodinným stříbrem Pionýra. V minulých ročnících jsme se věnovali teorii těchto malých sociálních skupin, i zkušenostem, úspěchům a problémům řady z nich.

Patří k nim i pionýři v Dřevohosticích na Přerovsku. Objevili se tu v květnu 1950 při zdejší základní škole. A někdy na přelomu 70. a 80. let minulého století se o životě pionýrů v nevelkém moravském městysu v tehdy oblíbeném týdeníku Mladý svět objevil i nevelký článek. Autora tehdy zaujal ne všude obvyklý život dřevohostických pionýrů, plný přitažlivých i zábavných aktivit.

Znají své místo

V městysu, čítajícím půl druhé tisícovky obyvatel, pionýrským aktivitám nikdy nechyběla konkurence. Byli tu i hasiči, sokolové a samozřejmě, jako mnohde na Moravě, mnohé věřící rodiny a jejich církevní slavnosti a povinnosti. Své místo si tu přesto našla a stále udržuje i pionýrská skupina. Co ji drží pohromadě?

„Je to především kamarádství v kolektivu, sportovně-turistické vyžití dětí a pobyt na letním táboře,“ sdělil nám její vedoucí a učitel, ale i člen zdejšího zastupitelstva a vedoucí místních ochotníků Jaroslav Dopita. To samo napovídá, že si tu pionýři nehrají jen na vlastním písečku. Se sokoly hrávali divadlo, a „perfektně funguje i spolupráce s místními mladými dobrovolnými hasiči,“ konstatuje Jarda a dodává: „S vedením obce máme výborné vztahy, podporuje nás nejen finančně, ale částečně i materiálně. Další finanční prostředky na činnost získáváme především zapůjčením táborové základny

v Rajnochovicích pionýrům z Brna nebo dětem z Holešova...“ Zůstávají však i sví, pionýrství, jak ostatně svědčí i táborový snímek „hlavase“ zdravícího táborníky pionýrským pozdravem...

...a rána voní po čaji s medem...

„Kam vlastně pojedeme? Tam, kde je tráva jako kožešina, vítr teplý jako fén a decibely obstarávají jenom cvrčci, kukačky a k večeru se k nim přidávají komáři. Slunce tam ráno budí spolehlivěji než tisíc budíků a rána voní po čaji s medem,“ píše se na webu dřevohostických pionýrů v pozvánce na jejich letošní tábor v Rajnochovicích – Sochové. Dozvídáme se zde i další podstatné informace:

„Letos je to 25 let (2011), kdy během dvou měsíců roku 1986 sehnala tehdejší vedoucí PS Líba Dopitová plácek, peníze, materiál, několik párů ochotných rukou a mohlo se začít se stavbou tábora v Sochové. Během dvou víkendů byla hrubá stavba hotová a spolu s novými celtami, podsadami, spacáky, dekami a polštářky připravena přivítat první dětské rekreanty.

V roce 1987 k jídelně přibyla další budova, sklad náradí později nazvaný Rabuša. No a v květnu 1994 jsme pracně, nicméně s nadšením a rychle rozebrali v Lipové a poté postavili v Rajnochovicích naši nejmladší budovu – Toníka. Těch téměř 6000 m² je od roku 1993 majetkem naší pionýrské skupiny...“

Sochovická hymna

Tábor má ostatně i svou hymnu o mnoha slokách, která začíná:

„Známe jedno místo, kam se každoročně vracíme, na to, co nás čeká, už se dlouho těšíme.

Do Rajnošek cesta dlouhá nikomu z nás nevadí.

Kytara zní v autobuse, my zpíváme s ní. Já volám:

Rf: Hej, hej, Sochová, kdo ho nezná, neví, o co přichází. Hej, hej Sochová, slunce za lesy tam zachází.

Na louce náš tábor leží, voda studí v potoce, den za dnem tu rychle běží, AHOJ! po roce.

Hrajem si a soutěžíme, každý den je jinačí.

Tmy se večer nebojíme, čas nám nestačí. Já volám:

Rf: Hej, hej, Sochová...“

Karel Krტიčka – Krtek,
foto web PS Dřevohostice

Mávnutí křídel motýlých

Pod tímto názvem v letošním ročníku Mozaiky naleznete náměty pro zamyšlení a třeba i inspiraci pro vyvolání nějaké potřebné změny ve společnosti naší či světové. Že to nejde? Jsme na to krátkí či malí páni? Pokusím se vám v následujících řádcích dokázat, že tomu tak není. A to v podstatě jenom ocituji (z části) některé internetové úvahy na toto téma.

V jedné z nejznámějších povídek Raye Bradburyho Burácení hromu (A Sound of Thunder z roku 1952) se při lovecké výpravě do šedesát milionů let vzdálené minulosti dopustí lovec Eckels malé chyby. Cesty do minulosti jsou organizovány tak, že nesmí dojít ani k malému zásahu do tehdejší skutečnosti, dokonce jsou lovena pouze ta pravěká zvířata, která by tak jak tak o několik minut později zahynula přirozenou smrtí. Eckels však při pohledu na obrovského tyranosaura propadne panice a na malý okamžik se dotkne země. Zašlápně přitom motýla. Tato zdánlivě banální událost má pro současnost, kterou je v povídce rok 2055, významné následky: lidé se trochu jinak chovají, je používán jiný pravopis a prezidentem se stal jiný kandidát, než který zvítězil, když do minulosti odlétali.

Bradburyho povídka byla zřejmě jednou z inspirací amerického matematika a meteorologa Edwarda Lorenze, významného představitele teorie chaosu, při formulaci tzv. motýlího efektu v 60. a 70. letech minulého století. „Pokud dnes mávne křídlem motýl na Havaji a způsobí tak lehký pohyb vzduchu, může to znamenat příští měsíc hurikán na Floridě. To proto, že počasí je chaotický systém, v němž i nepatrná změna počátečních podmínek zásadně ovlivňuje konečný výsledek.“ Podle této koncepce může mávnutí křídel na jednom konci světa zapříčinit na jiném kontinentu třeba tornádo. Jen malé změny podmínek mohou mít při dalším vývoji velké důsledky. Zašlápnutý motýl v pravěku či pohyb křídel jiného motýla v naší současnosti jsou obrazy, jež nám připomínají, že systémy a události jsou spolu navzájem provázány, a že i maličkosti mohou být důležité. Lidská společnost je stejně chaotická jako počasí – někdy to v ní víře, jindy je zas chladná, tu a tam se v ní objeví bouřka či tajfun, občas zase tlakové výše – tedy i pro lidskou společnost platí motýlí efekt.

Jak se dá vypořádat, tak je obvyklé přemýšlet o lidské společnosti jako o systému, který sami nemůžeme v zásadě ovlivnit. Většinou se v ní cítíme malí a bezvýznamní, naše snažení nám tudíž připadá již předem titěrné a zbytečné. Na pocitu malosti a bezvýznamnosti pak stavíme svůj rezignovaný postoj „bezmocných“. Obhajujeme jej většinou výroky jako: „Jsme malý národ, co zmůžeme proti síle a (z)vůli velkých?“ A tak radši neděláme nic, protože „To zásadní stejně nemáme moc změnit.“

Lidská společnost je systém chaotický. Ti nejsilnější a největší nedrží svět v rukách ani ho nemají mezi sebou rozdělený. Sice se snaží vzbuzovat dojem všemocných a ty menší většinou přehlíží, avšak měli by přesto vědět, že moc menších není radno ignorovat. Ač je třeba nevelká, její důsledky mohou být stejné, jako důsledky moci velkých. Jen s tím rozdílem, že se dostavují o něco později.

Celý vtíp moci malých spočívá v motýlím efektu. Například my, jako Češi, samozřejmě nemůžeme přímo ovlivnit boje v Iráku ani zabránit Severní Koreji

v porušování lidských práv. Fakticky můžeme jen prosazovat názory a myšlenky. A také můžeme předávat svou šikovnost, své znalosti, poznatky a práci. To samozřejmě nezastaví porušování lidských práv, nezabrání globální změně ba ani nezabaví svět sádrových trpaslíků. Bude to jen takové drobné mávání motýlími křídly.

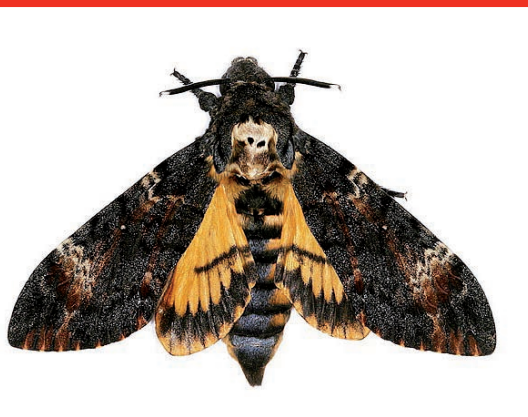

Lidská společnost, tak jako počasí, je systém chaotický. Co se v ní bude dít, nelze dopředu předpovídat. A proto každý náš příspěvek, každé naše snažení, může být tou rozhodující podmínkou, oním máchnutím křídel, které nakonec vyvolá hurikán. Říkáme, že jsme malí a bezmocní. Ale motýlí efekt nám dává naději, že i malí a bezmocní mohou dokázat velké věci.

V následujícím ročníku Mozaiky se na těchto stránkách budete setkávat s články, které se budou převážně týkat dětí, mladých lidí v různých koutech světa a jejich problémů, které zdánlivě nejsme schopni vyřešit. Jsme ale schopni se o nich dozvědět, přemýšlet o nich a třeba i najít nějakou cestu, která by je pomohla vyřešit. Už jen to prosté vědomí, že existují, může být oním mávnutím křídel motýlých.

Proto uvítáme vaše názory nebo přímo vaše články k těmto tématům, protože se domnívám, že toto dnes může být pionýrské.

Lee

Jste zasaženi Pottermáníi?

Harry Potter vletěl v létě do kin v posledním dílu svého příběhu. Možná jste ho již viděli a děti v oddílech patrně také. Mnozí z vás ho i četli. Takže v tomto zábavném testíku vyzkoušíme vaše znalosti o něm. Zkuste si vzpomenout na několik detailů z jeho příběhů.

1. V prvním díle filmu Harry Potter a Kámen mudrců se objevuje scéna, kdy lord Voldemort zabíjí Harryho rodiče. Na koho namířil hůlku jako první?

- a) Lilly Potterovou
- b) Jamese Pottera
- c) Harryho Pottera

2. Harryho učitelka přeměňování, Minerva McGonagallová, je zvěromág. V jaké zvíře se dokáže přeměnit?

- a) Kočka
- b) Jelen
- c) Sova

3. Jak se jmenuje skřítek, který Harrymu v druhém díle nechce dovolit vrátit se do Bradavic?

- a) Krátura
- b) Winky
- c) Dobby

4. V kouzelnickém vězení Azkaban hlídají

- a) Tříhlaví psi
- b) Mozkomorové
- c) Černokněžníci

5. Kdo vyhrál na začátku filmu Harry Potter a Ohnivý pohár Mistrovství světa ve famfrpálu?

- a) Bulharsko
- b) Irsko
- c) Anglie

6. Dvojčata Weasleyovi se jmenují

- a) Sted a Fred
- b) Lee a Sheamus
- c) Fred a George

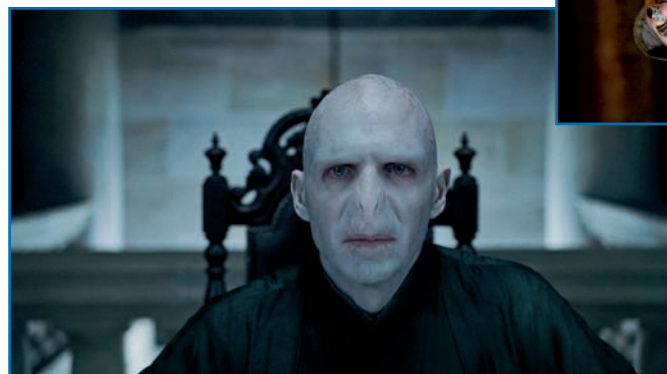
7. Nesnesitelná učitelka Dolores Umbridgeová v pátém díle Harry Pottera milovala

- a) Kočky
- b) Hady
- c) Třaskavé skvorejše

8. Kdo se ukrýval v Tajemné komnatě?

- a) Bazilišek
- b) Voldemort
- c) Pavouci

9. Kdo na konci šestého dílu zabil Albusa Brumbála kletbou Avada Kedavra?

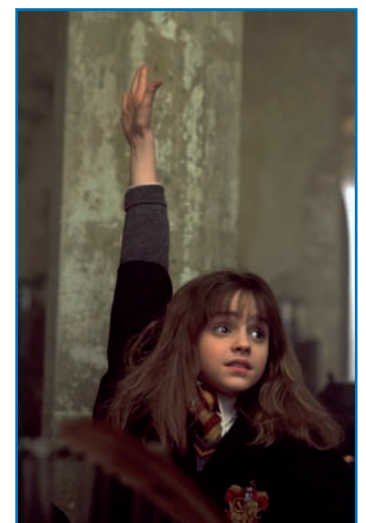
- a) Tichošlápek
- b) Princ dvojí krve
- c) Náměsíčník

10. Koho Harry nikdy nemiloval?

- a) Ginny Weasleyovou
- b) Cho Changovou
- c) Hermionu Grangerovou

11. Otázka pro knižní znalce: Jak se jmenuje syn Harryho Pottera?

- a) Harry Ronald
- b) Albus James
- c) Albus Severus

18, 2A, 3C, 4B, 5B, 6C, 7A, 8A, 9B, 10C, 11C
Správné odpovědi:

7. 9. 1891 se narodil Ferenc Futurista, český herec (zemřel 19. června 1947).

7. 9. 1901 se narodila Jarmila Glazarová, česká spisovatelka (zemřela 20. února 1977).

7. 9. 1961 se narodil Vilém Čok, hudebník, zpěvák, baskytarista skupiny Pražský výběr.

8. 9. 1841 se narodil Antonín Dvořák, český hudební skladatel (zemřel 1. května 1904).

11. 9. 1961 byl ve Švýcarsku založen Světový fond na ochranu přírody (WWF).

11. 9. 2001 při teroristickém útoku narazila dvě unesená letadla do Světového obchodního střediska v New Yorku a budovy Pentagonu ve Washingtonu a čtvrté se zřítilo u Pittsburghu; zemřelo na 3000 osob.

12. 9. 1871 vydal císař František Josef I. reskript, v němž potvrdil svou ochotu nechat se korunovat českým králem, a současně vyzval český sněm, aby zahájil porady o vypořádání českých státoprávních poměrů v souladu se státoprávními poměry říše.

12. 9. 1921 se narodil Stanisław Lem, polský spisovatel sci-fi literatury (zemřel 2006).

14. 9. 1931 se narodil Ivan Klíma, český spisovatel.

15. 9. 1956 zahájila činnost sázková kancelář Sazka.

19. 9. 1991 byl na ledovci v Ötztalských Alpách nalezen Ötzi, přirozená mumie člověka z doby měděné.

22. 9. 1601 se narodila Anna Rakouská, francouzská královna a regentka (zemřela 1666).

23. 9. 1871 se narodil František Kupka, český malíř, zakladatel českého abstraktního umění, jeden z nejuznávanějších českých umělců (zemřel 24. června 1957).

23. 9. 1901 se narodil Jaroslav Seifert, český básník (zemřel 10. ledna 1986).

27. 9. 1941 byl generál SS a policie Reinhard Heydrich jmenován zastupujícím říšským protektorem v Čechách a na Moravě.

27. 9. 1271 se narodil Václav II., český a polský král (zemřel 21. června 1305).

28. 9. 1931 byla otevřena Zoologická zahrada v Praze.

30. 9. 1941 začal hlavní útok německých vojsk na Moskvu (operace Tajfun).

30. 9. 1961 byla v Paříži ustavena Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

„Bílá myš“ velela tisícům mužů a gestapu vzala dech.

Letos v srpnu zemřela v Londýně ve věku 98 let slavná válečná špiónka **Nancy Wakeová**, která během války patřila k nejhledanějším špiónům, přesto gestapu unikala. **Zachránila stovky lidských životů a také připravila o život hodně nacistů.** Narodila se na Novém Zélandě a vyrostla v Austrálii. V Londýně se stala novinářkou. V roce 1933 ji vyslali po Evropě sledovat nástup nacistů k moci. Jednou byla v Rakousku přítomna bičování Židů. „Nevěděla jsem, jak se zachovat. Tušila jsem ale, že jestli jednou budu moci něco udělat, udělám to,“ řekla zpětně. Svůj boj proti nacistům pak začala v roce 1939. Během druhé světové války pomohla uprchnout stovkám spojeneckých lidí i Židům z okupované Francie. V jednu chvíli se ocitla na špici gestapáckého seznamu nejhledanějších lidí. Vždy ale nějak utekla. Ke konci války odjela do Anglie, kde se začlenila do zvláštní jednotky 470 vycvičených mužů a žen pro spolupráci s odbojem. V dubnu 1944 seskočila padákem do Francie, před vyložením spojenců, aby pomáhala rozdávat místním zbraně. Měla na starosti komunikaci mezi sedmi tisíci odbojáři a nábor nových. Ti pak vyhnali ze země 22 tisíc vojáků SS. Její muž zemřel umučený gestapem, aniž ji vyzradil. Po válce obdržela nejvyšší vyznamenání Francie, Británie, Austrálie a USA.

Bojovník ve výslužbě

Mezinárodní organizace Greenpeace se v úterý v Singapuru po 22 letech rozloučila se svou lodí **Rainbow Warrior II**. Legendární Duhový bojovník teď bude sloužit bangladéšské neziskové organizaci Friendship, **kteří ji upraví a využije jako nemocniční loď.** Zároveň se přejmenuje na Rongdhonu, což je bengálský výraz pro duhu. Rainbow Warrior II začala svoji plavbu pro Greenpeace v roce 1989, kdy nahradila původní Rainbow Warrior, kterou v roce 1985 potopili agenti francouzské vlády. Duhový bojovník II například poskytoval pomoc obětem tsunami v roce 2004 v jihovýchodní Asii, blokoval dodávky nezákonně vytěženého dřeva z deštných pralesů, vystupoval proti testování jaderných zbraní, bránil nadměrnému rybolovu nebo lovu velryb. Nedávno se z lodi braly vzorky u japonské Fukušimy.

Facebook u teenagerů podporuje narcismus

To jest přehnaný obdiv k sobě samému a následné arogantní vystupování. Kromě toho může mít nadměrné užívání multimédií a technologií i negativní dopady na zdraví mladších uživatelů, včetně úzkosti, náchyllosti k depresím a dalším psychologickým a zdravotním problémům. Toto mimo jiné zaznělo na konferenci Americké psychologické společnosti. Zatímco asi nikdo nemůže popřít, že **Facebook proměnil celou oblast sociálních interakcí** – obzvláště mezi mladými lidmi – až teď se seznamujeme s výsledky seriózního psychologického výzkumu, ukazujícího jak jeho klady, tak zápory. Kromě teenagerů se psychologové zaměřili i na lidi na počátku dospělosti. Ti z nich, kteří strávili mnoho času na Facebooku, vykazovali častěji znaky různých psychologických poruch, včetně asociálního chování, mánií a tendencí k agresivitě. Na druhou stranu měli lepší schopnost empatie – alespoň té virtuální. Potvrdilo se i to, že Facebook má velkou schopnost rozptylovat. Mezi studenty a žáky došlo u těch, kteří alespoň jednou za čtvrt hodiny zkontrolovali svůj účet, ke zhoršení studijních výsledků. Ze sociálních sítí však těží například introvertní dospívající, kteří se pomocí nich učí socializovat se z „bezpečí“ svého „chytrého“ telefonu nebo notebooku.

Ahoj kamarádi, taky se vám na táboře stalo, že přišlo a nedalo se běhat venku? My jsme si takové chvíle zkracovali výrobou smaltových přívěšků. Zkuste si to také, není to až tak složité a vypadá to náramně.

Za táborníky z Údolí slunce Jiřa

Materiál: pozinkované podložky (lze koupit v železářství), 2 barvy na smalt bez píčky, kůže na zavěšení přívěšku.

Pomůcky: stará silonová ponožka, nůžky, gumičky, elektrický vařič, plech (větší, než je podložka), špejle, kleštičky, 2 papíry A4.

1. Podložku si položíme na jeden papír A4 a celou plochu posypeme jednou barvou na smaltování. Aby nám šlo sypání lépe, je dobré si udělat sítko ze silonové ponožky a připevnit ho na barvu pomocí gumičky.

2. Takto zasypanou podložku opatrně přeneseme na plech a spolu s ním dáme na rozpálenou plotýnku elektrického vařiče. Plotýnka by měla mít cca 150 °C. (Já dávám vařič na 1. – 2. stupeň.)

3. Prášek se začne pomalu tavit, a až je barva tekutá a lesklá, sundáme plech s přívěskem z plotýnky a necháme vychladnout.

4. Vychladlý přívěšek položíme na druhý papír a nasypeme na něj druhou barvu.

5. Do ní pomocí špejle nakreslíme obrázek.
6. Pak opět přeneseme přívěšek na plech a dáme zapéct na plotýnku.

7. Když je barva rozteklá, sundáme plech a necháme přívěšek vychladnout.

8. Hotový přívěšek můžeme zavěsit na kousek kůže.
9. Prášek, který nám zbyl na papírech, opatrně sesypeme zpět do kelímků.

